

ВІТАЄМО!

Фото Івана ФРОЛОВА (УНІАН).

Королева Ганна

Художня гімнастика. Чемпіонат Європи. Різа (Німеччина). Ці змагання завершилися тріумфом українських спортсменок. Блискуче виступила 18-річна киянка Ганна Безсонова, котра здобула три золоті нагороди (вправи з обручем, булавами та стрічкою) і срібну (вправи з м'ячем). Помітні досягнення і в киянки Тамари Єрофєєвої — «срібло» (вправи з булавами) і дві «бронзи» (обруч і стрічка).

На знімку: Ганна Безсонова.

Спортивну добірку читайте на 16-й стор.

ОФІЦІЙНО

Президент вирушає до Середньої Азії

Сьогодні Президент України Леонід Кучма прибуває з триденним офіційним візитом до Душанбе. Під час запланованої зустрічі Леоніда Кучми з Президентом Таджикистану Емомалі Рахмоновим сторони обговорять питання подальшого розвитку відносин між двома країнами, проблеми інтеграційних процесів у рамках СНД, ситуацію в регіоні та в Іраку.

За підсумками офіційного візиту Президента України до Таджикистану заплановано підписати низку договірно-правових документів. Після цього Леонід Кучма має намір відвідати Киргизію та Узбекистан.

Між спортом та бізнесом

Прем'єр-міністр України Віктор Янукович перебуває з офіційним візитом у Греції. Програмою візиту заплановано його зустрічі з Прем'єр-міністром Греції Константинасом Симітісом та діловими колами цієї країни. Окрім того, **як повідомляє прес-служба Кабінету Міністрів**, український прем'єр вестиме переговори по лінії Олімпійського комітету. Зокрема, він відвідає Олімпійське містечко та теплохід, на якому житимуть спортсмени під час Олімпіади, а також зустрінеється із президентом оргкомітету «Афіни-2004» Іоанною Ангелопулос-Даскалаки.

У КОМІТЕТАХ ВР

Знайдіть джерело

Парламентські комітети продовжують аналіз та обговорення проекту програми діяльності Кабінету Міністрів України «Відкритість, дієвість, результативність».

Комітет ВР із питань правової політики пропонує проект програми уряду відправити на доопрацювання. Члени комітету наголошують, що деякі ключові проблеми не отримали конкретизації у документі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Паростки зеленого туризму

Пересічні громадяни, в яких і на дешевий відпочинок грошей не вистачає, не те що на дорогі гульки у стилі «вино—казино» нових і обраних у готелях та оздоровницях Південнобережжя, дедалі більше надають перевагу сільським маршрутам. Чари

кримської природи: чисте море, порожні пляжі, запахи цілющих кримських трав, свіжі фрукти, національні кухні, домашнє молоко і вина, риболовля — ось що чекає на зелених туристів.

(Закінчення на 10-й стор.).

У НОМЕР

Свій мінерал дешевший

Видобуток рідкісного мінералу трепелу розпочато в місті Могилеві-Подільському на Вінниччині. Ліцензію на право проведення робіт отримало місцеве ЗАТ «Опал». Гірська порода має широке застосування у нафтовій промисловості, під час виготовлення цементу, термоізоляційних матеріалів, порцеляни тощо.

За словами фахівців, складність робіт полягає в тому, що пласти трепелу «перемішані» з іншими породами. За попередніми підрахунками, вітчизняний матеріал дешевший від імпортованого з Росії і деяких інших країн, **передає наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Подалі від лісової тіні

Перші за всі повоєнні роки відкриті торги ліспродукції відбулися на промисловому майданчику Мукачівського держлісгоспу.

Зразки продукції на аукціоні, організованому обласним управлінням лісового господарства та підвідомчим йому «Закарпатліссервісом», пропонували 17 держліс-

госпів області. Всього було виставлено 3666 кубометрів деревини на загальну суму 704 492 гривні. Найбільший попит мали сировина з дуба, а також хвойна та високосортні лісоматеріали з бука. Очікується, що торги трансформуються у постійно діючу біржу лісоматеріалів, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Друга спроба виявилася трагічною

Один з екскурсантів випав з оглядового майданчика, розташованого на щиті монумента Батьківщини-матері на території Київського музею Великої Вітчизняної війни.

Молодий чоловік 20—25 років, пролетівши 96 метрів, упав на кам'яне підніжжя. За словами екскурсовода, поведінка юнака після підйому на величезний щит здалася йому підозрілою: тільки-но потрапивши на відкритий майданчик, юнак спробував перелізти через півтораметрову загорожу. Йому зробили зауваження. Коли екскурсовод відійшов з іншим відвідувачем музею до протилежного краю майданчика, юнак повторив спробу. Вона була трагічною, **повідомляє Центр громадських зв'язків ГУМВС у Києві.**

СТИХІЯ

■ Унаслідок прориву дамби в селі Новомиколаївці Новгородківського району на Кіровоградщині опинилися у воді три житлові будинки. Мешканців удалося евакуювати, а от значна частина їхнього майна виявилася ушкодженою. Загалом повинь на Кіровоградщині нинішнього року великої біди не накоїла, **інформує наш власний кореспондент Олег БОНДАР.**

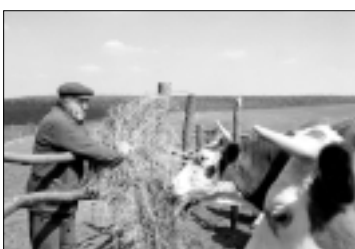
■ Учора в Україні залишалися підтопленіми 65 житлових будинків. У зв'язку з опадами, **за прогнозом Українського гідрометцентру**, очікується підвищення рівнів води на Сіверському Дінці та його притоках в Харківській і Луганській областях, у річках басейнів Ворскли, Орелі, а також на правих притоках Сіверського Дінця і річках Приазов'я.

Баланс
тижня

Цифір
не людина,
брехати не вміє

3

Буря
у склянці
молока

8—9

Балта,
що ярмаркує
на півсвіту

12

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Захистити в'язнів і лікарів

Денне засідання
4 квітня

Як допомогти колишнім «зекам», яких щороку з місць позбавлення волі, де перебуває більш як 200 тисяч осіб, звільняється майже 70 тисяч, обговорювали народні депутати під час розгляду проекту закону «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк».

Дія документа розповсюджуватиметься на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які постійно проживають у країні і звернулися до спеціально уповноважених органів з проханням про отримання допомоги відповідного характеру протягом шести місяців після звільнення з установ

виконання покарань. Заходи соціального патронажу здійснюватимуть місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, центри соціальної адаптації та інші. За словами першого заступника державного секретаря Міністерства внутрішніх справ Михайла Корнієнка, серед заходів соціального патронажу — надання тимчасових місць для проживання на період до поліпшення їхніх житлових умов і медична допомога. Фінансувати установи та організації, які здійснюватимуть соціальний патронаж колишніх засуджених, буде виконавча влада, а також за рахунок добровільних пожертвувань. Деякі види соціальної допомоги надаватимуться і особам, які

ще відбувають покарання. Проте Андрій Шкіль (БЮТ) застеріг: проблема фінансування «багато-страждального документа» все ж буде.

Верховна Рада розглянула в першому читанні законопроект, за яким військові та міліціонери отримуватимуть пенсії в будь-якій банківській установі за власним вибором. (Нині такими виплатами займається Ощадбанк). Проте Комітет ВР з питань національної безпеки і оборони пропонує відхилити документ. Оскільки у такий спосіб буде заблоковано виплату пенсій колишнім силовикам, ускладниться система розподілу бюджетних коштів між банківськими установами, виникнуть труднощі з контролем виплати пенсій.

Далі народні обранці розглянули закон про пенсійне забезпечення — впровадження пільг з обчислення стажу працівникам за роботу в таких медичних установах, як інфекційні та психіатричні лікувальні заклади або відділення. Пропонується стаж роботи у зазначених закладах зараховувати до стажу роботи у подвійному розмірі. Втім, заступник державного секретаря Міністерства праці та соціальної політики Олена Гаряча зазначила, що прийняття документа потребує майже 18 мільйонів гривень, а в законопроекті не визначено джерел покриття видатків.

Олена ІВАШКО,
Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото Романа ДРАПАКА.

Завершилася передислокація українського батальйону РХБ. До Кувейту повітряним мостом перекинуто майже 450 вояків і 125 одиниць техніки. Минулої неділі на місце тимчасової служби прибула остання група «хіміків».

Повернувся в Україну перший заступник головнокомандувача військ Західного оперативного командування генерал-лейтенант Валерій Фролов, який здійснював керівництво передислокацією. Генерал висловив упевненість, що батальйон гідно виконає покладене на нього завдання: «Я вірю в людей та їхній професіоналізм».

За повідомленням нашого кореспондента в кувейтських пісках майора Романа Драпака, загрозу ракетних ударів по території Кувейту з просуванням військ антиіракської коаліції вглиб Іраку зведено фактично до нуля.

— База, на якій дислокується наш батальйон, оточена вже трьома щільними кільцями охорони. Особовий склад пройшов температурну адаптацію від мінус 25 градусів на попередньому місці дислокації до 50-градусної спеки в пустелі. До речі, це відбулося легко.

Активно триває злагодження штабу, відпрацьовуються дії батальйону для виконання можливих завдань спільно з кувейтськими військовиками та місцевою владою.

До табору українських вояків завітав посол України в Кувейті Анатолій Бурмаков. Він запевнив хлопців, що кувейті з радістю сприйняли прибуття українського підрозділу до їхньої країни, побоюючись застосування зброї масового ураження з боку Іраку. Присутність нашого батальйону в Кувейті за нинішньої непростості ситуації в країні та надання допомоги місцевому населенню у разі потреби є не лише виявом гуманності, зміцнення авторитету України на міжнародному рівні, а й може стати поштовхом до економічного співробітництва двох країн.

Нині Кувейт не приймає іракських біженців, хоча виділяє чималі кошти на гуманітарну допомогу для них. Кордон з Іраком, окрім кувейтських військ, щільно охороняє «Щит півострова»: військові підрозділи Саудівської Аравії, ОАЕ і Бахрейну. Безпеку Кувейту у разі нападу на нього гарантують Великобританія, Франція, Китай та Росія, відповідно до спільної угоди, підписаної після війни 1991 року.

З батальйону також повідомляють, що українські військові готуються проводити з місцевим населенням заняття із захисту від зброї масового ураження, як це вже зробили чеські колеги. Наші «хіміки» вже передали через посольство «гуманітарний дар» кувейтцям — понад сто протигазів.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Володимир КОРКОДИМ.

На знімку: наші в Кувейті.

ПОДАТКИ

Декларація про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан державного службовця щодо себе та членів своєї сім'ї народного депутата України Сергія ТЕРЬОХІНА за 2002 рік

Члени сім'ї: Терьохіна Світлана Миколаївна — дружина, Терьохін Кирило — син.

Загальна сума сукупного доходу — 26 725,42 грн., членів сім'ї — 2 870,94 грн., у тому числі, матеріальна допомога — 3 038, 00 грн., заробітна плата — 23 687,42 грн. У приватній власності є: земельні ділянки — загальна площа 828 кв. м, житловий будинок — 25,5 кв. м, квартира —73,5 кв. м (членів сім'ї — 61,8 кв. м), автомобіль легковий «Тойота», об'єм двигуна 1800 куб. см, «Ніссан», об'єм двигуна 1998 куб. см, (членів сім'ї — «Шевроле», об'єм двигуна 5000 куб. см, «Міцубісі», об'єм двигуна 2000 куб. см). Розмір внесків (паїв) до статутних (пайових) фондів підприємств, установ, організацій: членів сім'ї 12 610,00 грн.

Про відповідність за поданням членів чи інтраліація відомостей про доходи та зобов'язання фінансового характеру (ст. 9 Закону України «Про боротьбу з корупцією» та ст. 30 п. 1 Закону України «Про аспірантську службу») попереджений.

(підпис) 26.03.03р. (дата)

До відома народних депутатів України! Шановні народні депутати України!

Рада Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України та Профспілковий комітет профспілкової організації народних депутатів України ІІІ скликання запрошують вас узяти участь у зборах народних депутатів України ІІІ скликання, які відбудуться 11 квітня 2003 року о 14-й годині за адресою: Київ, вул. Банкова, 6—8, 2-й поверх, актовий зал.

Знайдіть джерело

(Початок на 1-й стор.).

Зокрема, невідомо, на який термін вона розрахована, нема чіткого виділення етапів її реалізації, не визначено кількісних параметри проміжних і кінцевих результатів, а, отже, нема можливості контролювати хід її виконання. Комітет пропонує включити до переліку законопроектів, які треба розробити та прийняти для забезпечення реалізації програми, Концепцію розвитку судово-правової системи на 2003—2006 роки; закони про порядок

обрання та звільнення суддів з посад; про Вищу кваліфікаційну комісію суддів України; про державну судову адміністрацію; нові Цивільний, Кримінальний, Господарський та Адміністративний процесуальні кодекси.

Комітет ВР із питань національної безпеки і оборони, зокрема, зазначає, що у програмі уряду багато передбачених заходів викладено в загальному плані, декларативно. Члени комітету пропонують уряду до 1 липня 2003 року пе-

реглянути з урахуванням кардинальних змін геополітичної обстановки, нових викликів і загроз національній безпеці та реальному стану Воєнної організації держави, програми реформування Збройних Сил України, інших військових формувань. Комітет пропонує визначити джерела фінансування цих заходів, у тому числі за рахунок реалізації надлишкового озброєння і військової техніки. До 1 липня 2003 року також пропонується завершити розробку і подати Президенту України та Верховній Раді України на затвердження Державну програму розвитку озброєнь і військової техніки.

Серед пропозицій **Комітету ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією** до програми уряду — подальше реформування системи МВС; перехід до правоохоронного забезпечення соціально-обслуговуючої функції органів внутрішніх справ, що ставить людину, її права та інтереси в центр усієї роботи; реформування кримінально-виконавчої системи і приведення її у відповідність до вимог ре-

комендацій Ради Європи. Комітет пропонує уряду поглибити міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю, тероризмом, протидії відмиванню коштів, добутих протиправним шляхом, незаконного обігу наркотичних засобів, зброї, боеприпасів, торгівлі людьми.

Комітет Верховної Ради з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства відзначив: у програмі нема низки рекомендованих Кабінету Міністрів України відповідними постановами Верховної Ради України заходів, що мають забезпечити розв'язання двох найбільш актуальних проблем вітчизняної системи охорони здоров'я — дефіциту коштів та неадекватного використання наявних у системі охорони здоров'я фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів. Члени комітету наголошують, що в проєкті програми нема навіть згадки про потребу поступового збільшення бюджетного фінансування системи охорони здоров'я.

За повідомленнями Інформуправління ВР.

Крок до збільшення зарплат

Верховна Рада заслухала інформацію Кабінету Міністрів про стан виконання закону про мінімальну заробітну плату на 2003 рік та схвалила відповідну постанову, зробивши ще один крок до реального збільшення зарплат.

За законом мінімальна зарплата мала зрости до 185 гривень ще з 1 січня 2003 року. Однак відповідні кошти не було закладено до Держбюджету-2003. Схвалена постановою пропонує уряду в двотижневий термін доопрацювати та внести на розгляд Верховної Ради узгоджений проєкт змін до закону про Держбюджет-2003, передбачивши в ньому не лише мінімальну зарплату в 185 грн., а й від-

новлення порушених міжпосадових співвідношень в оплаті праці працівників бюджетної сфери з 1 липня 2003 року. А вже після зростання мінімальної зарплати оплата праці лікарів й санітарки, вчителів й прибиральниць у школі фактично зрівнялася.

Як наголосив голова Комітету ВР з питань соціальної політики та праці Василь Хара, постанова парламенту пропонує запровадження мінімальної заробітної плати з 1 січня 2003 року в розмірі 185 грн. на місяць з дотриманням співвідношень в оплаті праці, передбачених галузевими угодами та колективними договорами.

Юліана ШЕВЧУК.

ФОТОФАКТ

Життя для танцю

У Національному музеї історії України відкрито виставку «Сергій Лифар. Життя для танцю».

Уродженець України Сергій Лифар, котрого після еміграції до Франції стали називати Сержем, — всесвітньо відомий танцівник і хореограф. Понад 30 років він визначав високий стиль та естетику європейського балету ХХ століття. У грудні 2002 року дружина Сергія Лифаря Ліліан Алемфельдт передала в дар Україні частину його мистецької спадщини та особистих речей — загалом 539 предметів, які відтоді постійно зберігатимуться в українському історичному музеї. Серед них — нагороди Сергія Лифаря, сценічні костюми, картини, афіші відомих спектаклів за його участю, ордени, золота балетна туфелька на честь 25-літньої діяльності танцівника в Національній опері Франції.

У нинішній експозиції представлено також низку матеріалів Сергія Дягилева — керівника всесвітньої трупи «Російський балет», зокрема, зіп'яні ноги, пуанта і посмертну маску видатної російської балерини Анни Павлової.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Здоровий лобізм на користь людям

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Коли рік тому Василь Надрага, котрого обрано народним депутатом України по 104-му виборчому округу від Луганська, вперше потрапив до парламенту, він одразу збагнув: в умовах політичної конфронтації та загострення соціальних проблем тут доведеться працювати вдовічі, а то і втричі більше.

Василь Надрага до свого депутатства очолював Луганське обласне відділення Пенсійного фонду, а нині, як і обіцяв виборцям, працює в Комітеті Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів — головою підкомітету. І головним завданням власної законотворчості вважає розробку й прийняття законів соціальної спрямованості. Він входить до робочої групи з розробки нових законів про пенсії, загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, недержавних пенсійні фонди тощо.

До цих законопроектів уже надійшло понад 750 пропозицій і зауважень. На думку В. Надраги, основними принципами нового пенсійного закону мають стати крам до зарплати, а першим кроком до подолання бідності — зняття «стелі», що обмежує розмір пенсії. Звичайно, пенсійна реформа — справа не одного дня, і щоб зробити цей перехід менш болючим, а головне — забезпечити пенсійну систему фінансовими ресурсами, треба вже тепер вносити поправки і доповнення до чинних законів. «Але головне — відійти від популізму, — вважає Василь Надрага. — Скажімо, популізмом чистої води вважаю скасування одновідсоткового відрахування до Пенсійного фонду під час купівлі готівкової валюти, що було прийнято парламентом під час затвердження Держбюджету-

2003. Забираючи цей відсоток у заможних людей, ми тим самим збільшували базу для пенсій. А тепер я не впевнений, що зниження надходжень, а це орієнтовно 50 млн. грн., буде компенсовано за рахунок збору з безготівкових операцій».

Оскільки Василь Надрага представляє у Верховній Раді Луганськ і входить до депутатської групи «Народний вибір», котра об'єднала передусім депутатів-мажоритарників від шахтарського регіону, важливою складовою його діяльності є робота у виборчому окрузі. За рік, що минув після виборів, до народного депутата звернулися понад 600 осіб. Здебільшого це — пенсіонери, інваліди, багатодітні сім'ї, які просять надбавку до пенсії, поставити телефон чи відремонтувати житло, знизити оплату за комунальні послуги тощо. Звичайно, багато проблем, з якими йдуть виборці до народного депутата, не є прямою компетенцією вищого законодавчого органу. Їх можна і треба розв'язувати на місцевому рівні. І для цього депутатаві нерідко доводиться тиснути на міські органи влади чи комунальні служби. І недаремно — більш як 80 відсотків порушених питань вдалося вирішити. Зокрема, за зверненням депутата в Луганську надано пільги за оплату житлово-комунальних послуг ветеранам Збройних Сил, пільги на оплату за телефон 83 інвалідам за зором, виділено дві інвалідні коляски

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

інвалідам І групи А. Плахову та А. Левинцю. Практично всім багатодітним матерям, які звернулися до народного депутата, надано матеріальну допомогу, вирішено питання про гаряче харчування у школах дітей із деяких малозабезпечених родин. І це аж ніяк не весь перелік конкретних справ.

Під час затвердження Держбюджету-2003 Василь Надрага двічі з парламентської трибуни переконував депутатів у необхідності збільшити бюджетне фінансування на медикаментозне забезпечення луганських лікарень і держпідтримку вугільних підприємств. Є його заслуга і в тім, що цього року в Луганську залишились бюджетних відрахувань на 10 млн. грн. більше, ніж у 2002 році. За сприяння депутата прискорено фінансування добувної навчального корпусу Педагогічного університету, відкрито нові спеціальності в Інституті мистецтв.

Нині на Луганщині постає нова проблема — шовесни підтоплюється багато земель, зокрема, й у Кам'яноброд-

ському та Жовтневому районах Луганська на території виборчого округу В. Надраги. Депутат особисто звернувся до Прем'єр-міністра України Віктора Януковича з проханням виділити Луганській міськраді із держбюджету в 2003—2004 роках 4,5 млн. грн. на фінансування заходів із ліквідації підтоплень.

Нерідко депутатаві доводиться вникати і в суть виробничих проблем, посприяти у розв'язанні яких просять керівники підприємств. Приклад такої допомоги — Луганський ливарно-механічний завод, який ще декілька років тому хотіли продати на металобрухт. А нині підприємство міцно стоїть на ногах.

Юліана ШЕВЧУК.

Київ—Луганськ.

На знімку: (справа наліво) народний депутат України Василь Надрага, директор Луганського ливарно-механічного заводу Микола Кравцов, заступник головного редактора «Голосу України» Леонід Бровченко під час проведення «Днів «Голосу України» на Луганщині.

Велике київське посольство у Москві

Так назвав місію офіційної делегації Києва до Москви її керівник, заступник міського голови, секретар Київради Володимир Яловий.

А турбуватися є про що. Товарообіг між Росією і Україною останніми роками неухильно зменшувався. Скоротився він і між Києвом та Москвою на шкоду обох столиць. Тепер і кияни, і москвичі сповнені намірів поновити і поглибити співробітництво своїх громад.

Відповідаючи на запитання журналістів Київського прес-клубу, член делегації, заступник голови міськдержадміністрації Іван Салій на-

вів такі приклади: у світовій практиці вважається, що житлові проблеми розв'язуються тоді, коли на одного жителя будують по одному квадратному метру щорічно. Кияни ніколи не досягали цієї норми, Москва нині до неї наближається — буде 0,6 кв. м на жителя, зводячи щороку понад 4 млн. кв. м житла в місті та два мільйони поза містом. Домовлено, що москвичі збудують мікрорайон у Києві, а кияни — у Москві, де вже для цього знайдено місце побіля річки Яузи. Важливо й те, що москвичі освоїли новітнє висотне будівництво.

Особливої уваги заслуго-

ує програма «Електронна Москва», на виконання якої нинішнього року московський уряд надав 100 млн. доларів, а наступного року цю суму мають подвоїти.

Кияни уклали угоди про співробітництво Київради і Московської Думи, у промисловості та культурній царині. У блокам'яній під час візиту організовано київське земляцтво.

Мер російської столиці Юрій Лужков, представляючи членів московського уряду, зауважив, що кожен другий з московських урядовців має українське коріння і делікатно натякнув на те, що кияни перейменували Мос-

ковський район та готель «Москва» в Києві, а москвичі київських назв не чіпали. Кияни відгукнулися таким чином: між Оболонським районом Києва і Отрадним Москви укладено окрему угоду про співробітництво, а проспект Червоних Козаків запропоновано перейменувати у Московський проспект.

— У нас багато спільних і дуже схожих проблем, — наголосив секретар Київради Володимир Яловий, — які можна успішно розв'язувати, співпрацюючи столичними громадами.

Анатолій КАРАСЬ.

Сірник під Мамаю-2, або Історія одного економічного трюку

Відколи в місті Березне запрягувала перша в Україні сірникова фабрика, наша держава одержала можливість економити валюту, яку раніше витрачали на закупівлю сірників за кордоном, знайшлося практичне застосування деревини осики, а головне — на вітчизняний ринок (і не лише на вітчизняний) надійшла доброякісна продукція.

Сірникові коробочки, на яких весело всміхається козак Мамай, склали гідну конкуренцію білоруським і російським сірникам саме завдяки своїй високій якості. Це й природно, бо Рівненська сірникова фабрика має найсучасніше обладнання (загалом вона забезпечує половину потреби України в сірниках, а з уведенням в дію нових ліній ця цифра зростає до 75 відсотків). Ще така деталь: рекламу на коробочках з українськими сірниками розміщують найвідоміші вітчизняні виробники.

Але, схоже, ця якість українських сірників не дає спокійно спати конкурентам. Інакше чим пояснити те, що торік, на український ринок викинуто велику партію дешевих сірників російського та білоруського виробництва? І це за умов, що собівартість їх в офіційних виробників майже така само, як в українських. Невже конкуренти пішли на збитки?... Припускати, що комусь вигідно «задушити» українського виробника, дає підстави й те, що на багатьох коробочках ввезених сірників хи-

зувався дуже схожий на Мамаю козак — його близнюк. Цей трюк переслідував цілком реальну мету: розрахунок був на те, що пересічному покупцеві ніколи роздільнятися відмінності між Мамаєм та козаком на фальшивці.

— За даними Рівненської митниці, в Україну сірники було завезено за сміхотворними цінами, — розповідає директор Рівненської сірникової фабрики Василь Тихончук (на фото). — У першому півріччі минулого року тільки через згадану митницю від приватних підприємств Росії та Білорусі пройшло 10 мільйонів коробок сірників по... 0,5 копійки за коробочку. Занижуючи митну ціну на ввезені сірники, зарубіжні постачальники ошукують нашу державу — не сплачують повною мірою передбачені законом податки і митні платежі.

Вітчизняні виробники не проти конкуренції, яка є своєрідним стимулом до того, аби поліпшувати якість продукції, зробити її дешевшою — лише

так можна привернути покупця. Але вони за чесну конкуренцію.

— У серпні минулого року ми подали в Міністерство економіки України антидемпінгову скаргу з приводу ввезення в нашу державу дешевих сірників, їх митної вартості, — продовжує Василь Тихончук, — а також клопотання захистити вітчизняного товаровиробника. Останнє, на мою думку, можливо за умови запровадження квоти на ввезення в нашу державу сірників іноземного виробництва. Ми підрахували: щомісячна потреба України в сірниках — майже 120 мільйонів коробок. Наша фабрика може покривати до 75 відсотків. Решту можна було б завозити з-за кордону, тільки за реальними цінами. І проблема збуту українських сірників була б знята з порядку денного.

(Закінчення на 12-й стор.).

БАЛАНС ТИЖНЯ

Цифір не людина, брехати не вміє 3 миру по зернятку

Минулого тижня зерновий скандал увійшов у свою найвищу фазу. На вимогу фракції БЮТ у Верховній Раді було створено спеціальну слідчу комісію для з'ясування питання, куди подівся со- рокамільйонний урожай зерна, зібраний торік нашими хліборобами?

Щоправда, «дотошні» статистики уточнили, що з українських полів зернових зняли не 40, а майже на півтора мільйона тонн менше. Оце так розбіжність! Навіть за мінімальними цінами, за якими трейдери скуповували пшеницю в селян у розпалі минулорічних жив, ця кількість тягне аж ніяк не менше, ніж на 10 мільйонів доларів США. Ну та спишемо їх на широту слов'янської душі: мільйон туди, мільйон сюди, яка різниця?

Тільки ось буханець хліба, наприклад, на Дніпропетровщині вже схуд. Не в ціні, а у вазі. Популярний у покупців батон «Дорожній» усохнув із 700 до 450 грам, хоча продають його, як і раніше, за 90 копійок.

Урожай тут, за статистикою, був у 2979,4 тисячі тонн. Місячна потреба в зерні — 12—13 тисяч. З липня по березень зернотрейдери вивезли за межі області 813 тисяч тонн. Ще 150—200 тисяч лежить у засіках у дрібних товаровиробників та в насінні. І дуже гостро стоїть питання про закупівлю його за імпортом! Одне слово, хоч як крути, баланс не сходиться. І не лише на Дніпропетровщині.

Висновок: мало не половина минулорічного врожаю виросла на папері. Кого обманюємо і навіщо? Раніше за приписки можна було отримати премії та ордени. А сьогодні? Хіба що головний біль — звідки імпортувати пшеницю? А з цього- річними природними катаклізмами, дивись, і в серпні доведеться купувати хліб із-за бугра...

Кого обманюємо? Себе, себе...

Прокуратура, як заведено в таких випадках, поквалилася. Завела кримінальну справу про зернові приписки. А долбесне МВС у середині минулого тижня заявило, що тільки за останній місяць розкрило 210 злочинів на зерновому ринку — хліб просто крадуть і продають наліво. Із держзапасів. Чуже, заставлене під кредити зерно. І просто з чужих комор.

Так і хочеться порадити нашим славним охоронцям: дивись на речі ширше. Кабмін, наприклад, порадював нас тим, що доходи населення зросли майже на 15 відсотків. І це лише за два місяці! Щоправда, місячної видачі на господарство в березні особисто моєї дружині на сім'ю не вистачило. Хоча жодних незапланованих покупок ми з нею не робили. Далося взяти загальне зростання цін на основні харчові продукти та комунальні послуги. Та й повідомлення НБУ про рекордний продаж іноземної валюти населенням за останній тиждень — у перерахунку на долари США 37 мільйонів — свідчить про те, що грошей людям бракує. На життя. Ось і доводиться трясти загашники...

І вже геть відром холодної води на голову нашої радісній статистиці обрушилися дані, озвучені Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини Ніною Карпачовою: 46,6 відсотка українців живуть у безпросвітних злиднях. Реальне безробіття перевищує офіційне майже вчетверо і досягло 10,6 відсотка. Одна радість — відкриті (з нашого боку) кордони: сьогодні кожен п'ятий їздятьний українець працює за бугром. Здебільшого — нелегально. Дві з половиною тисячі з них із закордонних заробітків не повернулися, загинули торік за трагічних обставин...

Загашники треба берегти

Порадував народ Кабмін, оголосивши, що на компенсацію втрачених у колишньому Ощадбанку СРСР вкладів цьогоріч виділено аж 500 мільйонів гривень. У середньому трохи більш як 10 гривень на кожного з нас. Могутня підтримка сімейним бюджетам!

Водночас Міністр економіки і з питань європейської інтеграції Валерій Хорошковський уголос порозмірковував про ціни на пально-мастильні матеріали. У зв'язку з війною в Іраку. Щоправда, це мало такий вигляд, як ворожіння на кавовій гущі. Мовляв, найближчі два-три тижні покажуть, стрибнуть ціни чи ні.

Уже стрибнули. Якщо на початку минулого тижня в Києві ще можна було заправити машину бензином А-95 за ціною 1,85 гривні за літр, то в неділю на всіх заправках той самий літр коштував 2,1 гривні. В окремих областях, у тій-таки Дніпропетровській, — 2 гривні 40 копійок. І це ще не розпочалися на полях весняні роботи. Ну а те, що стрибок цін на пальне підштовхне вгору всі інші, — пояснювати не треба. Тільки ось до чого тут Садам? Ще на початку року держава підвищила акцизи на переробку й ціни на транспортування і сирови нафти, і світлих нафтопродуктів.

Отож радимо не тішити Нацбанк скиданням валют. Краще її зберегти в калитці. Тим паче що темпи інфляції перевищують розраховані і заявлені нашими керманичами майже втричі.

Ігор НАУМЕНКО. ▼

Борис Олійник: «Вимагаю створити Комітет захисту української мови!»

дач з цього питання я закликав обранців: «Запевняю: ви вчините акт, котрий навіки залишиться в пам'яті українського народу. Ви здобудете ще глибшу шанобу своїх дітей і онуків за те, що прилучите їх до української мови — одної з найспівучиших не лише в слов'янстві, а й в усьому світі».

Закон прийняли одностайно. Настрій тоді був урочно піднесений. Чого не відчуваю сьогодні, через майже чотирнадцять літ, на дванадцятому році незалежності. Оскільки простір функціонування, себто життєдіяльності рідного слова, хоч як парадоксально, помітно звужується.

Зазвичай у нас передусім грішать на тиск північного сусіда. Пробачте, а де ж наша держава, котра підохочує

започаткування великотиражних російськомовних видань, а водночас і пальцем не поворухне, коли згасають чи ледве живогіють українські? Перш аніж звинувачувати ледве чи не весь російський народ — до чого вже докотилися деякі вельми кричущі патріоти, — варто подивитись на своїх малоросів, що «записалися» у великороси і впродовж десятиліть не спроможні вивчити рідну мову. Саме вони найголосніше волають про «українізацію».

Я звертаюся до питомих росіян: та зупиніть, нарешті, цих самозванців, котрі, виступаючи від вашого імені, своєю бездарністю компрометують і принижують російську націю! А нам, українцям, варто застерегти загрозу з іншого боку.

Звичайно, всі мови

світу запозичують одна в одній певні терміни для зручності. Скажімо, англійська в її американському варіанті за рік приручає 200 — 300 слів (в основному наукові терміни). А от незалежна Україна за кілька років вже встигла «прихопити» з англійської кілька тисяч слів! То вже не взаємозбагачення, а пряме витіснення корінних українських слів американізмами. Чи не «допозичаємося ми до того, що наша рідна мова повторить долю креольської?»

Найпоказовіша ознака провінціалізму — неперекладне перевдягнення в чуже, котре часто пасує так, як корові сідло. Прислухайтесь: «лізинг», «факторинг», «франчайзінг», «факс», «ксерокс», «принтер», «картридж», «вінчестер» (виявляється, це не зброя, а лише

«програма забезпечення», «стемплер», «пенітенціарна» (прости, Господи) система. А один чоловік почув по телевізії: «...як інформував нас нью-мейкер Президента».

Жоден завойовник так тріумфально не окупував наш духовний простір! Причому без найменшого спротиву. Та й хто чинить опір? Преса? Але це вже не преса, а «медіа» і переймається вона «брифінгами», «рейтингами» та «промоушингами». Може, телевізія? Але ж там тільки й чути про нові «спреї», «памперси» та «дуплекси». То, може, пробачте, мистці та мисткині? Так вони вже й мистецтво проміняли на «арт», і тепер у них — «арт-риннок», «арт-фестивалі» чи «арт-менеджери», самі ж тільки те й роблять, що утверджують власний «бренд». А

всім же оцим «міні-супер-маркетам», «бастерам», «блок-бастерам» і вище названим покручам в українській мові є свої, нормальні відповідники.

Це вже, шановні, не смішно. Я вкотре звертаюся з вимогою створити Комітет захисту української мови від навали безграмотної іноземщини, доки ще не пізно! Одне слово, потрібно вести зважену державну політику. Але як її планувати, скажімо, стосовно розвитку мов нацменшин, коли ми з паспортів зняли графу «національність»? На якій тепер підставі визначити, де національна більшість, а де — меншість? А може, для того й зняли родову ознаку, щоб нас остаточно збити з пантелику? І щоб ніхто не здогадався, хто у нас меншість, хто — більшість. І хто нами править.

Дивитися вперед, бачити перспективу

**Свідоповідь
голови Комітету
Верховної Ради
України з питань
національної
безпеки і оборони
Георгія Крючкова
на пленарному
засіданні
20 березня 2003 року**

що під загрозу поставлено долю Організації Об'єднаних Націй, її престиж виявився ґрунтовно підірваним. А головне — рішення про направлення батальйону в район конфлікту в запропонованому форматі означає, що Україна фактично солідаризувалася із злочинними діями Сполучених Штатів Америки і очолюваної ними антиіракської коаліції.

Офіційні чиновники Державного департаменту США серед 45 держав, які нібито ввійшли в цю коаліцію, назвали й Україну, пославшись на її готовність направити згаданий батальйон. До речі, німці теж направили батальйон, але серед учасників коаліції їх не називають.

Буш сьогодні заявив, що він віддав коаліції наказ діяти. Отже, якщо ми є її членами, то це наказ і для нас.

На жаль, ця заява не спростована. Якщо це неправда, якщо ми не є членами американо-британської коаліції, — найвищі посадові особи держави мають однозначно заявити про це.

Тепер щодо угоди з Державою Кувейт, яка подана Верховній Раді на ратифікацію. Угода має форму обміну листами, з яких важко дійти висновку, що саме кувейтська сторона звернулася до України з проханням направити батальйон.

Угода з Кувейтом була укладена після кількох

невдалих спроб відомої наддержави знайти країну, яка погодилася б запросити наш батальйон.

Я хотів би послатися на один досить цікавий документ.

8 лютого (зверніть увагу на дату — 8 лютого!) відбулася робоча зустріч керівника нашого оборонного відомства з міністром оборони Сполучених Штатів Америки паном Рамсфельдом. Були обговорені питання можливості залучення українського батальйону РХБ-захисту до миротворчої операції в районі Перської затоки. Водночас глава Пентагона наголосив, що США вітали б розгортання цього батальйону якнайшвидше, оскільки, цитую: «у випадку з Іраком час має вирішальне значення». Рамсфельд висловив сподівання, що Україна ввійде до коаліції країн і сприятиме здійсненню практичних заходів, коли почнеться стабілізаційна робота після Саддама.

Це було, повторюю, 8 лютого. А 20 лютого ухвалено рішення Ради національної безпеки і оборони України, затверджене указом Президента України Л. Кучми, про направлення батальйону. Звернення будь-якої країни, зокрема й Кувейту, на той день не було. Тому ні в рішенні РНБОУ, ні в указі Президента не вказувалося, в яку країну направляється батальйон. За мою пропозицією в рішенні РНБОУ було записано, що батальйон може бути направлений лише в разі звернення якоїсь держави. Звернення такого на той час не було. Воно нібито з'явилося пізніше, 6 березня, а 17 березня відбувся обмін нотами. Ви уважно прочитайте ці ноти. Це унікальні документи в міжнародній практиці.

Давайте казатимемо народу правду: не ми, не Україна виявляла ініціативу послати батальйон, нас примусила це зробити відома всім наддержавою. Чо-

му наші керівники пішли на це, думаю, кожен з вас дуже добре розуміє. Але це не має жодного стосунку до справжніх національних інтересів України.

Про фінансування витрат, пов'язаних з направленням батальйону до Кувейту. Тут теж є цікаві моменти. Мій колега по комітеті, мабуть, краще знає ситуацію. Він по телебаченню оголосив, що будуть платити Сполучені Штати Америки. Про це було написано й у довідці, яка подана до поданих Президентом матеріалів, потім довідку замінили, у новому її варіанті цей момент випав. Гадаю, що це теж не випадково. Цікаво й те, що пояснення з цього питання не раз у засобах масової інформації давав посол Сполучених Штатів Америки.

Хто платить, той і замовляє музику — це всім відомо.

Кому буде підпорядковано батальйон?

Ось що було сказано в документі, який ми одержали: «19-й батальйон перебуватиме під загальним командуванням Генерального штабу Збройних Сил України і діятиме в рамках мандата, визначеного українською стороною». Щодо цього немає жодних заперечень. Але далі в документі було сказано: «Він (батальйон) буде входити до складу Коаліційних об'єднаних оперативних сил з урегулювання кризи (КООС-3) як український національний контингент в їх складі. Планування його застосування на оперативному та тактичному рівнях здійснюватиметься під керівництвом командувача ВМС Центрального командування збройних сил США з узгодженням прийнятих рішень з Генеральним штабом Збройних Сил України. Безпосереднє керівництво застосування батальйону покладатиметься на штаб КООС-3». Повторюю, ці тези були вилучені потім, але ситуація саме така.

Те, що з документів вилучаються такі принципові положення, свідчить не про що інше, як про прагнення властей приховати від народу правду.

Далі. Ми також враховували, що фактична солідаризація України з діями США загрожує можливими небезпечними акціями у відповідь з боку сил, які виступають проти агресії Сполучених Штатів.

Якоюсь мірою це визнається й в документі, поданих Президентом до Верховної Ради. У них сказано так: «Не можна виключити можливості терористичних (у другому варіанті — екстремістських) проявів на території України та її об'єктах, розміщених за межами держави».

Сьогодні засоби масової інформації передали заяви лідерів деяких арабських країн, які зводяться до того, що «тепер Сполучені Штати і їх партнери по коаліції пізнають, що таке справжній тероризм». То чи хочемо ми викликати на себе очю хвилю тероризму?

На думку більшості членів нашого комітету і Комітету у закордонних справах, направлення батальйону не тільки не відповідає національним інтересам України, як цього вимагає закон, а ставить їх під серйозну загрозу.

Не можна не враховувати й того, що батальйон направляється в країну, з території якої завдаються удари по Іраку і туди направляються американські війська, тобто в район воєнних дій. Я не торкаюся проблеми, чи є це участю нашого батальйону в бойових діях — у військових немає єдиної думки. А те, що у такий спосіб Україна прилучилася до коаліції держав, які перебувають у стані війни з Іраком, — це факт.

Чому наші люди їдуть у цю «гарячу» точку, де дуже ймовірно є загроза їх здоров'ю і навіть життю? Вони їдуть через своє необхідне становище, в яке

Українська держава поставила Збройні Сили.

Ми зобов'язані, шановні колеги, дивитися вперед, бачити перспективу. Після Іраку буде Сирія чи Іран, після Ірану — Північна Корея. А це дає підставу думати, що й Україні може не обминути ця трагічна доля. Учора в газеті «Факти» було опубліковано інтерв'ю американського посла, який перелічив, які є у нас загрози.

І хіба можна виключити таку ситуацію, що коли Сполученим Штатам не сподобається український Президент, то і на нього чекатиме така сама доля, як і на Хусейна.

На завершення хотів би сказати так. Ми не ведемо мову про режим Хусейна. Було всяке, було й те, що Хусейн в 1972 році націоналізував нафтову промисловість, пробачити йому цього не можуть. Ніхто з нас не захищає Хусейна. Захищаємо світовий порядок, який затверджений Організацією Об'єднаних Націй.

Я хотів би, щоб під час вирішення цих питань ми зважили і на досить істотні зауваження Головного науково-експертного управління.

З урахуванням вищеведеного, комітет більшостю голосів висловився проти ратифікації угоди і направлення батальйону.

У нас є ще три проекти. Ми повинні їх розглянути в комплексі й проголосувати. Було також внесено пропозицію стосовно порядку голосування, про те, щоб зробити його таємним, картками. Це питання також обговорювалося на засіданні комітету. Комітет дійшов такої думки: настає час істини! Приймається рішення, про яке повинні знати наші люди! І ніхто не має права ховатися, а повинен чесно і відверто дивитися в очі нашому народу. Я до цього закликаю.

Кохання в ландшафті із квітів

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

У Києві в Українському домі відбулася II міжнародна виставка «Індустрія квіткового бізнесу». В роботі форуму, основною метою якого була демонстрація успішного поєднання тонкого мистецтва з вигідним бізнесом, брали участь фахівці з Голландії, Німеччини, Ізраїлю та Росії. Крім задоволення від величезної кількості чудово виконаних композицій із різноманітних квітів, гості виставки отримали багато корисної інформації на майстер-класах провідних світових флористів. Один із них — голландець Мартін ван Берген вважає, що квіти мають приносити людям не тільки гроші. На його думку, все, що потрібно людині для щастя, — це квіти та кохання.

У рамках форуму проводився також Всеукраїнський фестиваль ландшафтного дизайну і квітів «Місто мрії». Його організатори постаралися привернути увагу суспільства до проблем оновлення ботанічних садів, парків, заповідників, а також до реалізації програми з озеленення та створення своєрідного ландшафтного образу міст України.

Який з капіталіста патріот?

РЕАЛІЇ

Непатріотичними назвав дії окремих підприємницьких структур голова Вінницької облради Юрій Іванов. Прийшовши в область зі своїм капіталом, одна потужна донецька фірма придбала чотири цукрозаводи, друга — завод з виробництва підшипників. Однак усупереч сподіван-

ням виробництво не налагодилося. Дві цукроварні вже пішли на металобрухт. Схоже, те ж чекає підшипникове підприємство. Простояють колишні гіганти промисловості: радіоламповий завод, «Термінал», комбінат «Хімпром». Контрольні пакети акцій цих підприємств — теж у руках підприємців з інших регіонів держави. За сло-

вами Ю. Іванова, інтереси територіальної громади не захищає чинне законодавство.

— Ми повинні давати громадську оцінку таким діям, — уточнив голова облради. — Придбавши те чи інше підприємство, власники мають відповідати за його долю та долю його трудівників.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

АКЦІЇ

На змаганнях, як у житті

На спортивному комплексі «Чайка», що під Києвом, пройшла друга Спартакіада ДАІ із службово-прикладних видів спорту.

Стрільба, плавання, крос на три кілометри та змагання з фігурного водіння автомобіля. Саме в цих напрямках по чотири автоінспектори з кожної області виборювали звання кращого.

На спартакіаді в командному заліку перше місце посіли господарі — автоінспектори Київської області. «Срібло» й «бронзу» відповідно отримали їхні колеги зі столиці та Вінницької області.

На думку начальника Департаменту ДАІ МВС України генерал-лейтенанта міліції Олександра Міленіна, у вигрaші всі учасники.

Богдан ДОВНИЧ.

КРИМІНАЛ

Напад на таксиста

У Запоріжжі 29-річному водієві «Славути» завдали чотири ножові поранення, зокрема в ділянку серця. Проте він зумів доїхати до найближчої п'ятої міськклікарні, де був прооперований. Стан його здоров'я задовільний. Коментувати події правоохоронці відмовляються. Це вже другий замах на таксиста, скоєний цього-річ в обласному центрі.

Олександр АБЛИЦОВ.

ПЕРСПЕКТИВА

Що українцю — банкрутство, те німцю — гіпс

Розпочато видобуток гіпсового каменю на Нирківському родовищі поблизу Артемівська Донецької області. Це перший етап масштабної реконструкції збанкрутілого Деконського комбінату буддеталей, на місці якого утворено нове підприємство. Інвестором виступила німецька фірма «Строймак Кнауф». Протягом найближчих трьох років компанія має намір вкласти в розвиток підприємства близько 40 мільйонів євро. Із місцевого матеріалу виготовлятимуть сухі суміші та гіпсокартон.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Дитя пера та пензля

У столичній галереї «Ірена», що по вулиці Артема, 35, відкрилася виставка віршограм. Цей оригінальний вид творчості вміщує в собі поезію та образотворче мистецтво. У даному разі вірші Володимира Цибулька (українською мовою) та Дмитра Бурога (російською) поєднано з асоціативною графікою художниці Жені Петренко. Проте «картинки» не є

традиційними ілюстраціями до поезії, адже віршограма поєднує творчість поета та художника на рівноправних засадах. Вона виносить вірш за межі поетичного збірника і покликана прикрасити собою стіну кімнати чи офісу. Виставка триватиме в Києві по дев'яте квітня, після чого її зможуть побачити мешканці інших регіонів України.

Богдан МАСЛЯНИК.

Фото автора.

Протоколом покарані

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Мій колега після зустрічі з автоінспекторами в липні минулого року на трасі Київ—Яготин досі почуватися дискомфортно. Він чекає не дочекається новітки із суду. Хоче довести неправоту даїшників, які зупинили його начебто за перевищення швидкості на 23 км.

— Приймаю ваше зауваження, прошу обмежитися усним попередженням, — прохав міліціонерів порушник.

— От походите по судах, дізнаєтеся, як добре зробили депутати.

Колега зметукував, про що йдеться, але пропонувати «розрахунок на місці» не став. Не почувався винним. Але й по судах ходи-

ти не довелося. Там, напевно, не до нього — серйозніші справи роками не розглядають. Але питання зависло: навіщо працівники ДАІ плодять протоколи там, де можна обійтися законним попередженням?

Ігор Ф. з Києва розповів у редакції про не менш абсурдну ситуацію. Переганяв він «Таврію» з Кіровограда до столиці.

— Прикріпити передній номерний знак не мав чим, тож виставив його за лобовим склом, — розповідає водій. — На трасі зустрілися з автопатрулем, який різко розвернувся, наздогнав нас і зупинив. У машині були водій, офіцер і прапорщик ДАІ.

«Чорну» роботу з оформлення протоколу за перебування номерного знака в неналежному місці взяв на себе прапорщик. Ігор намагався було вмовити даїшника не бюрократичати з такої дрібниці, але марно.

— У вас там, у столиці, судячи з усього, великі зв'язки, перехопите доку-

менти, — відповідав правоохоронець. — А від нас цифру вимагають.

Тепер зрозуміло, чому міліцейське начальство так часто і гучно інформує український народ про зростання кількості ДТП, про численні порушення ПДР тощо? Нас переконують, що заборона стягувати гроші на місці пригоди працівником ДАІ — велика помилка.

Зізнаюся, свого часу я виступав проти того, щоб за дрібні порушення правил дорожнього руху поставати перед судом. Переконали і нині, що не всі люди з жезлом — здирники. Але те, що такі є, — загальновідомо. Хто сумнівається — читайте статтю спочатку...

Іван ІЛЛЯШ.

СКАНДАЛ

Ви нам читали... Ви їм писали...

Як відомо, дякуючи додатковим умовам конкурсу з продажу акцій Нікопольського феросплавного заводу (наявності в покупця трирічного досвіду управління контрольним пакетом акцій підприємства, що виробляє феросплави обсягом не менше як 350 тисяч тонн на рік), боротьба за успішне подолання кваліфікаційних вимог розгорнулася між двома потенційними претендентами — КБ «Приватбанк» та науково-виробничою інвестиційною групою «Інтерпайп».

З огляду на конфіденційний характер конкурсу, оголошеного ФДМУ, ЗМІ були вимушені послугуватися переважно дозованою, здебільшого однобічною або суперечливою інформацією у своїх публікаціях з цього приводу. Через це ініційований керівництвом «Приватбанку» «круглий стіл» за участю представників Кабінету Міністрів, Фонду держмайна України, Антимонопольного комітету України та безпосередніх претендентів на акції НЗФ викликав бурхливий інтерес. Та ба! За столом переговорів журналісти не побачили ані урядовців, ані поборників антимонопольного законодавства, ані представників «Інтерпайпу». Щоправда, такий факт засмутив хіба що журналістів, оскільки голова правління «Приватбанку» Олександр Дубілет та голова спостережної ради цього банку Ігор Коломойський скористалися невякою опонентів, аби вказати на некоректний характер деяких коментарів газет, що висвітлювали позицію Антимонопольного комітету України. Конкретно — деякі коментатори вирішили, що АМК і, зокрема, його глава Олексій Костусев, уже прийняли рішення про недопущення до конкурсу КБ «Приватбанк», а можливо, й Стахановського чи Запорізького заводів феросплавів, якими опікується фінансово-промислова група «Приват». Задля більшого ефекту журналістам зачитали заяву АМК, яка буцімто мала пояснити невяку його представників на «круглий стіл». Уже перші її слова багатьом нагадали статтю з «Урядового кур'єра» під заголовком «Не допустити зловживання монополіям становищем». А далі стало зрозуміло, що це озвучується офіційна заява Антимонопольного комітету з приводу продажу акцій Нікопольського феросплавного заводу. Уявіть моє здивування, коли текст заяви так і не дочитали до кінця, забувши деякі абзаци, в яких йшлося про те, що «Антимонопольний комітет вже зараз наголошує на проблематичності надання згоди на придбання акцій НФЗ Запорізькому та Стахановському заводам феросплавів». Коли їх зміст нагадали Ігорю Коломойському, він списав усе на нерозуміння Антимонопольним комітетом України структури виробництва на цих заводах. Якщо так, то дивно, чому на «круглий стіл» усе-таки не прийшли представники АМК? З'ясувалося, що запрошення на дебати надійшло в комітет в останню хвилину, навіть людину відрядити не встигли. Схоже, те саме трапилося і з іншими запрошеннями, надісланими на адресу Кабінету Міністрів, ФДМУ... От і вір після цього в комп'ютеризований зв'язок!

Сергій ВЛАД.

Перший в Україні атестований захищений телекомунікаційний вузол мережі Інтернет ЗАТ «Українські Сателітарні Системи»

На виконання Указу Президента України від 24 вересня 2001 року № 891/2001 «Про деякі заходи щодо захисту державних інформаційних ресурсів у мережах передачі даних» та Постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2002 року № 522 «Про затвердження Порядку підключення до глобальних мереж передачі даних» ЗАТ «Українські Сателітарні Системи» ввело в дію перший в Україні

атестований захищений телекомунікаційний вузол мережі Інтернет.

Департамент спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України засвідчує Атестатом відповідності, що комплексна система захисту інформації захищеного телекомунікаційного вузла мережі Інтернет ЗАТ «Українські Сателітарні Системи» забезпечує належний захист інформації, що є власністю держави, та відповідає вимогам нормативних документів системи технічного захисту інформації в Україні.

Відповідно до «Порядку захисту державних інформаційних ресурсів в інформаційно-телекомунікаційних системах» (наказ ДСТСЗІ СБ України від 24 грудня 2001 року № 76) наявність Атестату відповідності дозволяє ЗАТ «Українські Сателітарні Системи» оброблення державних інформаційних ресурсів та підключення державних установ до мережі Інтернет.

Довідка:

ЗАТ «УкрСат» — найбільший оператор супутникового зв'язку в Україні.

Забезпечує надання інформаційних ресурсів для: адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Служби безпеки України, Конституційного Суду України, Міністерства закордонних справ України, Національного банку України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України, Національного центрального бюро Інтерпол в Україні, Державного комітету у справах охорони державного кордону України та низки інших державних установ і відомств.

Успіхи перевезень — в об'єднанні зусиль

Транспорт — тема чи не для постійного обговорення в нашій країні, і особливо традиційно гострою вона стає під час різних політичних заходів, виборчих кампаній. Ми із задоволенням публікуємо матеріали з висвітленням всіляких точок зору на цю проблему, намагаємося спільними зусиллями знайти ту золоту середину, яка об'єднала б і господарників, і політичні сили у вирішенні справді складних питань означеної теми. Сьогодні українська транспортна галузь має багато незвичного й іноді незрозумілого у своїй практиці. Але очевидний прогрес і перші вагомі досягнення свідчать про користь тих важливих кроків, які вже тут здійснено і які накреслено на майбутнє. Це різко виділяє транспортників серед інших галузей. Головною фігурою позитивних зрушень, інколи навіть революційних змін у галузі виступає її вищий керівник — Міністр транспорту України Георгій Кірна. І цей факт, поза сумнівом, визнається на всіх рівнях нашого суспільства. Міністр — особистість неординарна, націлена на цілком конкретні й важливі справи. Сам визначає головні напрями комплексного розвитку транспортної сфери, приймає рішення з їх втілення, не боїться виважених ризиків. І цим самим вигідно виділяється серед господарської еліти України. Накреслюване їм здійснюване ним змушує змінювати погляди, думати по-іншому, інколи поступаються тим, що склалися за багато років і з чим важко розставатися. Мабуть, тому це привертає особливу увагу і обговорюється в суспільстві. Для одних він немилий, для других — суперечливий і незрозумілий, а для інших — взагалі безпечний. І як же тут погодитися з ним, бо ж тоді доведеться викорінювати те, чого, ой, як не хочеться робити.

Нові пріоритети

Транспортна система колишнього СРСР була глибоко інтегрована всередині країни і фактично замкнена від зовнішніх мереж світової і пердусім європейської транспортної системи. В умовах централізовано-директивних методів управління цілі та завдання транспорту визначалися з позиції зацікавленості всього народного господарства і зводилися до доставки вантажів від державних постачальників до державних споживачів. Транспорт розглядали як невід'ємну частину виробничого процесу створення сукупного громадського продукту.

Звідси визначалася і його ефективність, тобто з точки зору зменшення витрат на перевезення без урахування економічної ефективності роботи і самої транспортної галузі, і її клієнтів. Сьогодні багато що в нашій країні змінилося, з'явилися нові пріоритети, інші підходи до розв'язання поставлених завдань, що неминуче позначилося на її економіці. А транспортна система, як про це свідчить і світовий досвід, найбільше і одна з найперших сприймає найменші зміни саме в економіці. Так, за десять років перевезення вантажів усіма видами транспорту, включаючи морський і річковий, зменшилися у нас більш як у п'ятеро.

Управління транспортом у таких умовах — найважливіший елемент його діяльності. Провідні країни створюють структури управління цією сферою, забезпечуючи найбільший ефект в обслуговуванні промисловості, сільського господарства, населення, часто зачіпаючи інтереси самих транспортників. Але без скривлень, які так характерні нашому суспільству. Щоб водночас транспорт не опинився в ролі заручника інших галузей і сам не потрапив у кризове становище.

Використовують два основні підходи до цього питання: централізоване і децентралізоване управління галуззю. Централізація роботи транспорту має свої позитивні та негативні сторони, так само, як і децентралізація. Між ними йде постійна і напружена боротьба, результати якої залежать від багатьох умов, що створюються в країні. Централізація сьогодні найбільш близька до радянської системи організації виробництва. Але це не обов'язково сприятимати як негативне явище, бо вона значною мірою сприяє загальнодержавним інтересам і аж ніяк не зачіпає ринкових принципи господарювання. Навіть навпаки, створюються умови, за яких транспорт сприяє виходу країни із складного

становища, зменшуючи обґрунтовану тарифною політикою загальну вартість продукції на ринку. Приміром, тарифи «Укрзалізниці» значно нижчі, ніж у багатьох сусідніх країнах нашого регіону. І тільки перевезення окремих вантажів оцінюються дещо вище, аби компенсувати втрати залізниць, працювати у режимі самоокупності.

Децентралізацією, тим паче на рівні виділення різних видів транспорту в самостійні управління, створити такий рівень перевезень сьогодні неможливо. Кожен вид тран-

■ ■ ■
Так, за десять років перевезення вантажів усіма видами транспорту, включаючи морський і річковий, зменшилися у нас більш як у п'ятеро

спорту, кожен його підрозділ, конкуруючи між собою, працює на себе, на свій прибуток, і тому там меншою мірою думають про взаємодію з колегами, а тим більше про інші галузі народного господарства. Водночас утворюються чудові умови для кланового протистояння, захоплення ринку сильнішим, тобто розвиваються найбільш нездорові методи ринкової боротьби, далекі від потреб суспільства. І це зовсім не конкурентні умови, які вимагає ринок. Це варварський, руйнівний механізм організації економіки, хоч скільки називай його ринковим.

Добре розуміючи ці, на перший погляд, прості істини, у Міністерстві транспорту намагаються створити ефективнішу модель комплексного системного управління галуззю, балансує між найоптимальнішим поєднанням принципів централізації й децентралізації управління, а в результаті — пом'якшити і навіть зняти вічні суперечності між багатьма видами транспорту. Особливо це стосується морського і залізничного. Вважаємо, ці дії допоможуть поліпшити управління галуззю і забезпечити необхідні умови для залучення додаткових вантажопотоків, особливо транзитних, через Україну.

Транспортні потоки

Наша країна за своїм геополітичним розташуванням у центрі Європи, експортно-імпортними, транзитними можливостями чи не найпривабливіша для під'єднання її до європейської мережі змішаних комбінованих перевезень. Ми можемо забезпечити найкоротші транспортні зв'язки Західної та Центральної Європи з Півднем Росії, Казахстаном, країнами Закавказзя, Середньої Азії, Близького і Далекого Сходу, а також зв'язки скандинавських країн, Росії, Балтики, Білорусі з країнами Півден-

ної Європи, Північної Африки, Близького Сходу. Ці факти і взято до уваги фахівцями міністерства, які залучені до розробки і здійснення нової транспортної програми. З головними її положеннями ми знайомі не з чуток — Академія є колективним членом міжнародного консорціуму з проблем розвитку транспорту ІТЕА. Наші вчені, фахівці беруть активну участь у цих розробках. У чому суть? Це міжнародна програма залучення нових транзитних транспортних потоків на українську мережу і найбільша інвестиційна програма розвитку для цієї цілі нової транспортної мережі та інфраструктури. Йдеться про змішані комбіновані, інтермодальні перевезення, найпрогресивніші в сучасному транспортному світі, а також про пасажирські перевезення нової якості.

Для читачів пояснимо специфіку змішаних перевезень. Вони, на відміну від звичайних, забезпечують доставку вантажів кількома видами транспорту за єдиною технологією, взаємопов'язані єдиним графіком руху і розкладом проходження, де дорога кожна хвилина. Застосовується єдина тара і упаковка вантажів: контейнери, пакети, кузови автомобілів тощо. Вантажі оформлюють за єдиним транспортним документом, незважаючи на те, що вони кілька разів змінюють вид транспорту. Єдиний оператор забезпечує безперервність транспортного процесу, з'єднуючи всі ланцюжки доставки вантажу від дверей до дверей. Він також забезпечує вантажі складськими приміщеннями, несе повну фінансову відповідальність.

Саме такий підхід у вирішенні питань конкуренції між різними видами транспорту, поліпшення якості послуг, зниження їх собівартості є на сьогодні компромісом. І світовий досвід також свідчить на користь змішаних перевезень. У Південній Америці, Японії, країнах Західної Європи вони є одним з найрозвиненіших напрямів технічного прогресу. Там обсяги змішаних перевезень за останні десять років подвоїлися і продовжують збільшуватися. В Японії, приміром, вони становлять 60 відсотків транспортних вантажів, в Італії, Німеччині, Франції, Великій Британії — по 35 відсотків.

Настійливо працюють над цією проблемою і в Росії. Ще недавно, приміром, контейнерні поїзди Москва—Берлін, Москва—Санкт-Петербург курсували один раз на тиждень, а тепер — щоденно. Успішно працює новий коридор змішаних перевезень у напрямку Північ—Південь між Москвою і Новоросійськом. Відстань в 1800 км долається лише за дві доби, а тариф утричі нижчий, ніж на автотранспорті.

Дуже важливим у запровадженні нових технологій є питання управління. Якщо піти шляхом децентралізації, забезпечення умов безпечного транспортування змішаним способом стає неможливим. Це рівнозначно, наприклад, управлінню однією лінією метрополітену кількома диспетчерами, кожен з яких дає свою команду машиністам, черговим на станціях, оперативним працівникам. Поїзд неминуче потрапить у катастрофу.

Так само в питанні технічного розвитку кожного виду транспорту під єдину загальну ідею і технологію при застосуванні змішаних перевезень. Адже необхідно погодити виділення коштів, терміни будівництва, єдність рішень тощо. Маючи різні структури управління, виконати це надто складно і навіть неможливо. Все одно потрібен буде центр управління у вигляді координаційної або міжвідомчої групи, штабу або одного єдиного органу.

А з питання оптимізації курсували один раз на тиждень, а тепер — щоденно. Успішно працює новий коридор змішаних перевезень у напрямку Північ—Південь між Москвою і Новоросійськом. Відстань в 1800 км долається лише за дві доби, а тариф утричі нижчий, ніж на автотранспорті.

І ось таким прогресивним видом перевезень в Україні охоплено навіть менш як один відсоток вантажів. Дуже важливим у запровадженні нових технологій є питання управління. Якщо піти шляхом децентралізації, забезпечення умов безпечного транспортування змішаним способом стає неможливим. Це рівнозначно, наприклад, управлінню однією лінією метрополітену кількома диспетчерами, кожен з яких дає свою команду машиністам, черговим на станціях, оперативним працівникам. Поїзд неминуче потрапить у катастрофу. Так само в питанні технічного розвитку кожного виду транспорту під єдину загальну ідею і технологію при застосуванні змішаних перевезень. Адже необхідно погодити виділення коштів, терміни будівництва, єдність рішень тощо. Маючи різні структури управління, виконати це надто складно і навіть неможливо. Все одно потрібен буде центр управління у вигляді координаційної або міжвідомчої групи, штабу або одного єдиного органу.

■ ■ ■
Передбачено будівництво швидкісних шляхів сполучення в новому транспортному коридорі між країнами Північної та Південної Європи через Україну з колією 1425 мм з суміщенням смуги автомобільних і залізничних шляхів

■

транспортування вантажів різними видами транспорту з варіантами всіляких витрат, які ляжуть на виробничника, і потрібно буде прийняти найраціональніші рішення. Не для одного колективу цього перевезення, приміром, морського порту, а для всієї транспортної спільноти, поєднавши потужності на кожній ланці транспорту.

І так все, що стосується роботи в умовах роз'єднання окремих видів транспорту.

Уникнути помилок рішень

Програма поки що перебуває на ранній стадії розробки, не пройшла узгоджень і затверджень в Україні і за кордоном. Однак, з огляду на події, що наближаються, ми вважаємо за потрібне інформувати суспільство про виконувані роботи. Застерегти про можливі неправильні рішення, врахувати необхідність концентрації зусиль усіх ви-

навіть небезпечності таких явищ. І знову суть питання нікого не цікавить. Ату того, хто дозволив собі висунутися із загальних злагоджених шеренг «рятівників» економіки, які гордо обстоюють можливості вступу в ЄС, НАТО, СОТ та інші союзи і організації. Адже це важливіше, ніж якісь там вокзали і транспортні системи. Інженер, а тим паче людина з науковим підходом і системністю зивкла до викладення матеріалу на основі аналізу реальних подій, фактів і чисел, а не пустим набором слів. Ось тому ми і запросили сьогодні дати оцінку основних подій нинішнього становища у транспортній галузі й перспектив її розвитку колектив нової формації створюваного міжнародного консорціуму з проблем розвитку транспорту — ІТЕА (інтеграція транспорту Європи і Азії). До складу консорціуму входять головні колективи України і окремі зарубіжні, які працюють над вирішенням проблемних питань на транспорті всіх видів. Він має досвідчених фахівців і всі умови для виконання накреслених Міністерством транспорту робіт з реформування галузі.

Два з них — автори статті: ректор Української державної академії залізничного транспорту, заслужений діяч науки і техніки, доктор технічних наук, професор, академік транспортної Академії України Юрій Соболев і завідувач кафедри «Економіка, організація і управління підприємством» цієї академії, заслужений будівельник України, доктор економічних наук, професор, академік Міжнародної інженерної академії Володимир Дикань.

дів транспорту, а не його реформування на окремі структури і портові князівства.

Для змішаних перевезень намічено створення спеціалізованої транспортної мережі. Роботи виконуватимуть у два етапи.

На першому буде використано наявну мережу, яка допускає зростання перевезень на 30—40 відсотків. За більшого зростання — намічено за два—три роки спорудити першочергові об'єкти за рахунок коштів операторів змішаних перевезень.

Другий етап передбачає істотне збільшення вантажопотоків, і спорудження за їх рахунок великих об'єктів загальноєвропейського і світового значення. Передусім це будівництво нового морського торгового порту з відповідною спеціалізацією і оснащенням потужністю майже 100 млн. тонн. Його буде орієнтовано на нові вантажі зарубіжних країн. Інтереси наявних портів не буде зачеплено.

Передбачено будівництво швидкісних шляхів сполучення в новому транспортному коридорі між країнами Північної та Південної Європи через Україну з колією 1425 мм з суміщенням смуги автомобільних і залізничних шляхів.

Повітряний міжнародний вантажний термінал сполученням Америка—Європа—Азія з під'єднанням залізничних і автомобільних шляхів і шести аерокомплексів обслуговуватиме Євразійський континент.

Із створенням єдиної транспортної системи буде поновлено перевезення і інфраструктуру річкового шляху на Дніпрі, взаємодію з річками Дунай, Даугава, Волга, Дон, Вісла, а також морськими басейнами Чорного, Азовського, Балтійського і Каспійського морів.

Програмою передбачено створення транспортно-коридору Європа — Україна—Росія—Китай—Корея з подоланням українських коридорів і використанням Транссибірської магістралі, запровадження нових технологій і швидкісного руху поїздів.

Швидкісна залізнична магістраль Варшава—Ковель—Київ з можливим подовженням на Москву і Санкт-Петербург матиме західноєвропейську ширину колії.

У два етапи будуватимуть швидкісну магістраль Сімферополь — Харків — Москва — Санкт-Петербург — Гельсінкі. На першому — вантажний і пасажирський рух поїздів з швидкістю 160 км/год буде суміщений, а на другому — пасажирський, з швидкістю понад 300 км/год, буде виведено на нову трасу.

Фінансування означених проєктів здійснюватиметься

лише за рахунок власних коштів Міністерства транспорту, а також зарубіжних інвестицій, які залучатимуться на правах концесії з наступною передачею в оренду терміном не менш як на 49 років. Банківські структури західних країн, приватні фірми вже виявляють зацікавленість у розвитку залізничних мереж України, зокрема, у міжнародних транспортних коридорах для змішаних комбінованих перевезень і в міжнародних, і в місцевих сполученнях. Це створює реальні можливості отримати інвестиції в розвиток транспорту, збільшити валютні надходження за перевезення, підвищити їх рентабельність, оновити і модернізувати основні фонди, гідно увійти в загальноєвропейську мережу залізниць.

Приділивши значну увагу питанням суто технічним, ми хочемо показати масштабність і важливість проєктів. Вони багато що змінять у суспільстві, як це було в багатьох народів у кризові періоди. Згадаймо історію США, Німеччини, Японії та ін.

Проєкти програми виходять далеко за межу транспортних проблем. Їх здійснення матиме величезний вплив на багато процесів в Україні. А це позитивні зміни політичних, соціально-економічних, природно-екологічних умов у країні, зокрема зростання рівня життя людей і зайнятості, культури і темпів розвитку української нації спільно з іншими народами континенту.

Зросте і наш імідж у світовій спільноті, з'являться можливості для вирішення багатьох складних питань, у тому числі і вступ до ЄС.

Грошові надходження у бюджет, у разі здійснення накресленого, будуть спільно-мірні з загальним обсягом надходжень від інших джерел наповнення бюджету.

Висновок однозначний: децентралізація транспорту на сьогодні з виходом морського транспорту в самостійну галузь не просто необхідна, а надзвичайно шкідлива і призведе до погіршення становища у транспортній галузі і втрати Україною вигідного ринку, ускладненню і без того важкого становища в економіці загалом.

Міністерство транспорту створює нову економічну модель управління єдиною транспортною системою країни. Вважаємо, що важливий досвід, набутий цим колективом під керівництвом його безумовного лідера Георгія Кірпи, повинен бути підтриманий і Президентом, і Верховною Радою, і Кабінетом Міністрів для того, щоб на його основі було створено нову економічну модель всієї України. А це відкріє нові можливості для нашої благополучної інтеграції в Європейський союз.

Бої без правил

Учора тривали жорстокі бої за іракські міста. Най-кровопролитнішими стали битви за Басру і Багдад. Війська антиіракської коаліції натрапили там на шалений опір і зазнали втрат. За даними американського командування, війська коаліції взяли під контроль президентський палац Саддама Хусейна в Багдаді. За повідомленням Сі-ен-ен, лише в наступі

Фото АП.

на столицю беруть участь до 70 танків і 60 бронемашин. Водночас міністр інфраструктури Іраку Мухаммед Саїд Сахаф спростував повідомлення про те, що в Багдад увійшли 65 танків і 40 бронемашин союзників. Він заявив, що іракці «перерізали» всіх американців, які атакували іракську столицю. «Ми вбиватимемо їх і надалі», — сказав Сахаф, повідомивши, що окупанти

вчиняють самогубство біля воріт Багдада.

Учора ж таки вперше з початку операції в Іраку американські морські піхотинці отримали наказ зняти костюми хімзахисту. Це розпорядження віддано у зв'язку зі зменшенням імовірності застосування іракськими військами отруйних речовин. Утім, перед війською експерти ООН дійшли цілком однозначного висновку, що в Іраку немає забороненої зброї... Однак, аби зберегти імідж, до амуніції піхотинців, як і раніше, входить протигаз.

Дивна історія сталася з евакуацією з Багдада посольства Росії. Воюючі сторони нібито знали про російську колону, але, незважаючи на це, її було обстріляно. Після вимушеної ночівлі та перев'язування поранених просуванню дипломатів РФ почали перешкоджати американці. Можливо, росіяни намагалися щось або когось вивезти з Багдада?.. Тепер лише одне посоль-

ство залишилося в Багдаді — посольство Ватикану.

Бої за Басру і Багдад дали змогу відчутти близьку перемогу тим, хто чекає на свою чергу переможно ввійти до Іраку. У Кувейті нині перебуває кілька сотень чиновників США, які розробляють програми і політику майбутнього режиму в Багдаді, зокрема й фінансову. Водночас вони вже створили структуру майбутнього уряду Іраку з 23 міністерств, які очолюватимуть громадяни США. А долар США, за їхнім задумом, замінить в Іраку динар. За оптимістичними прогнозами, перекидання до Іраку перших чиновників нового іракського уряду розпочнеться вже найближчими днями. Але щось підказує, що чиновники навряд чи поспішатимуть, адже навіть коли сьогодні Багдад і Басру візьмуть, війна не закінчиться. Просто почнуться бої без правил.

Яна СТАДІЛЬНА.

Мільйонер проти війни

На першій сторінці впливової газети «Diena» з'явилася оголошення: «Я, латвійський громадянин Ервінс Бішперс, не уповноважував ані уряд, ані Сейм підтримати війну в Іраку».

Газети «Час» Е. Бішперс представився: «Безробітний мультимільйонер». І пожалкував, що редакція не дозволила купити всю першу сторінку. У деяких

«безробітних» на це грошей вистачило б. Свій вчинок Е. Бішперс пояснив так: «Мені вже п'ятий десяток, я не в тому віці, щоб стояти в пікетах... Я

хотів, щоб це оголошення стало ляпасом владі!»

На думку Бішперса, «латишні освічені, розумні люди, але вони часто дивляться на речі дуже вузько. Нині американські війська ведуть окупаційну війну. Ірак збираються поділити. Але ж якщо пригадати історію, те саме було й з Латвією,

коли тут перебували німецькі і радянські війська». Безробітному мультимільйонері незрозуміло, чому Латвія так рветься в обійми США. «Ми так довго прагнули до ЄС, а тепер, судячи з усього, наш вступ до Євросоюзу під великим питанням».

Володимир СТРОЙ.

Шеварднадзе створив передвиборний блок

Новий передвиборний політичний блок під назвою «За нову Грузію» створено президентом Грузії Едуардом Шеварднадзе.

До блоку ввійшли рештки колись правлячої партії Союз громадян Грузії, Соціалістична партія Грузії та створена нещодавно політична організація «Новий Шовковий шлях». Як повідомив журналістів один із засновників блоку, лідер Соціалістичної партії, віце-спікер парламенту Вахтанг Рчеулішвілі, на

парламентських виборах восени 2003 року новий блок має шанси дістати підтримку великої кількості виборців. Він зазначив, що вже найближчим часом до блоку мають змогу вступити й інші політичні партії та організації. Щоправда, новий блок поки що не оприлюднив своєї програми, але відомо, що координацію роботи «партії влади» візьме на себе державний міністр Грузії Автанділ Джорбенадзе.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.
Тбілісі.

Кількість тих, хто одужав, зростає

Уряд Китаю приділяє велику увагу становищу, що склалося у зв'язку з нетиповою пневмонією, і вживає практичних заходів для ефективного контролю над ситуацією, **повідомляє Посольство КНР в Україні**. Міністр охорони здоров'я Китаю Чжан Венькан заявив, що працювати, жити і подорожувати в Китаї безпечно. За його словами, нині кількість тих, хто захворів на інфекцію, в країні помітно зменшується, а кількість тих, хто одужав, зростає.

Міністерство охорони здоров'я Китаю ефективно співпрацює зі Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ). Три групи експертів ВООЗ прибули до Пекіна і всебічно ознайомилися з тим, як у Китаї здійснюють клінічний діагноз, лікування та встановлюють причини захворювання. У підсумку експерти схвалили роботу, що її провадить китайське Міністерство охорони здоров'я.

Франкфуртський ярмарок переїде?

Економічна криза в Німеччині торкнулася і всесвітньо відомого книжкового ярмарку, який щороку проводиться у Франкфурті-на-Майні. Сюди щороку прибуває майже один мільйон відвідувачів з усього світу. Саме тут відкриваються нові імена й нові книги, тут за мить письменники й видавці стають знаменитостями, тут, зрештою, заробляються мільйони. Нині організатори виставки ведуть переговори про його можливий переїзд в інше місто. Один із претендентів — Мюнхен, який є третім за значенням світовим центром книговидавництва. І хоч рішення ще не ухвалено, однак цілком можливо, що Франкфурт-на-Майні попрощається зі своїм дітищем уже наступного року.

Переїзд, за повідомленням організаторів ярмарку, викликаний фінансовими труднощами, які нині переживають мало не всі галузі економіки Німеччини. Втім, фахівці висловлюють сумніви в доцільності відмови Франкфурта від ярмарку. Адже його внесок у економіку Рейнсько-Майнського регіону щороку становить понад один мільярд євро. Лише торік тут було представлено більш як 6400 експонентів зі 110 країн світу. Численні гості, які зупиняються в готелях, користуються транспортом, послугами ресторанів, кафе, розважають заклади, поповняють скарбницю міста. Тому городяни не в захопленні від можливого переїзду ярмарку в інший регіон.

Але цьогорічне всес-

вітнє свято книжки й видавців, 55-те за ліком, у Франкфурті ще відбудеться. Воно відкриється 7 жовтня. За давньою традицією, на ярмарку обирають почесного гостя. Уже оголошено, що цього року ним стане Росія. Вона представить новинки книговидавництва, а також кілька виставок: «Новгород Великий. Новгородська вільна республіка. XI—XVII ст.», «Золото амазонки», «Таємниці сибірського шаманства», «Росія на рубежі століть. 1998—2003», «Сучасні художники Росії», а також інші експозиції, котрі розповідають про минуле й сучасне цієї країни.

Поки що прийняти франкфуртський ярмарок хоче Мюнхен, столиця Баварії — чи не найзаможнішої німецької землі.

Попри те, що це надбання буде вигідне, у Мюнхені є ще й інший інтерес. Опитування громадської думки свідчать: більшість городян підтримує ідею переїзду до них ярмарку ще й через іншу причину. Адже вони називають Мюнхен столицею не лише тому, що він — головне місто землі. Він ще, приміром, вважається всесвітньою столицею пива, німецькою — футболу, кінематографа, книговидавництва, найдорожчим містом Німеччини. А тепер він має ще одну можливість — стати інтелектуальним центром країни.

Що цілком реально — бургомістр Мюнхена Христіан Уде провадить наполегливі переговори з організаторами франкфуртського ярмарку, обіцяючи мало не золоті гори за покупку.

Валентина ПИСАНЬКА.

КАЛЕНДАР

Де Голль Даллеса не любив

110 років тому народився Аллен Даллес. Ця людина очолювала ЦРУ в 50-х роках і добре відома людям, не обізнаним у політиці, за фільмом «Сімнадцять миттєвостей весни». Саме Даллес вів у Швейцарії переговори з німецьким генералом Вольфом про сепаратний мир.

Свою кар'єру він розпочав 1916 року співробітником американського посольства у Відні. У 1920-му в складі американської делегації Даллес перебував у Парижі, де було підписано Версальський мирний договір. Його дипломатична діяльність тривала ще шість років: у Берліні, Стамбулі, в апараті Держдепартаменту у Вашингтоні. З 1926 року Даллес поглиблено вивчає право. А у 1942-му переходить на роботу до Американської секретної служби. Невдовзі його призначили керівником її місії під «дахом» американського посольства в Берні. Два роки він займався збиранням інформації стосовно Німеччини і встановленням зв'язків із правими антинацистськими угрупованнями, ввійшов у контакт з адміралом Канарісом. Водночас, бажаючи залучити до роботи на американську розвідку французьку організацію руху Опору, Даллес запропонував останній фінансування в обмін на політичні та військові розвіддані, що спричинило серйозні суперечності між керівництвом «Комба» і секретною службою руху «Вільна Франція», яку очолював особистий представник генерала де Голля Жан Мулен. Згодом це вилилося в особисту неприязнь де Голля до Аллена Даллеса. Таємні переговори з німцями Даллес почав вести ще 1943 року. Спочатку німецька розвідка не знала, про якого Даллеса йдеться, тому справу назвала «Фостер». Навесні 1945 року в Берні відбулися переговори між Даллесом і шефом СС та поліції в Італії генералом Карлом Вольфом. Про секретні переговори в Берні стало відомо в Москві. МЗС СРСР висловилося за участь у них. Однак англо-американці відхилили цю пропозицію. А коли Радянський Союз зажадав припинення сепаратних переговорів, союзники почали заперечувати наявність контактів з німцями. Як стверджують, саме тоді Даллес став затятим антирадянщиком. Він не міг подарувати провалу своєї місії. Ображений на те, що його недооцінили і тримають на других ролях, 1946 року Даллес подав у відставку. Два роки він працював у колегії адвокатів і своїми особистими коштами допомагав проведенню розвідувальних операцій, спрямованих проти радянського блоку.

1947 року президент Трумен створив Центральне розвідувальне управління, і Даллес став заступником директора з проведення спецоперацій у рамках ЦРУ. Пізніше його призначили помічником директора ЦРУ. В січні 1953 року президентом США став Ейзенхауер. Він призначив Даллеса новим директором ЦРУ.

«Каверт екшн» (підпільні операції) проводилися постійно в період перебування Даллеса на посаді директора. Наприклад, 1953 року «гарячою точкою» став Іран. Там прем'єр-міністр Мохаммед Мосаддик почав проводити реформи, під час яких націоналізував нафтове виробництво, що раніше належало англо-іранській нафтовій компанії. ЦРУ разом із англійськими спецслужбами вирішило повалити Мосаддика, зробивши ставку на шаха Ірану Мохаммеда Резу Пехлеві та офіцерів-роялістів. Унаслідок успішної операції «Аякс» США отримали вірного союзника на чверть століття і зуміли серйозно підірвати позиції своїх британських суперників.

Основна доктрина, що її запроваджували в життя президент Ейзенхауер і директор ЦРУ Даллес, — стримування комуністичного впливу, а потім і витіснення його. Із СРСР пов'язані й останні провали розвідника: 1 травня 1960 року над Свердловськом було збито літак-розвідник, пілот якого Пауерс замість того, щоб розкусити ампулу з отрутою, здався росіянам і дав свідчення, що діяв за наказом ЦРУ. Цей скандальний епізод Хрущов використав як привід для відмови від зустрічі на найвищому рівні з Ейзенхауером. Потім події на Кубі переповнили чашу терпіння Джона Кеннеді, і він запропонував Даллесові замислитися над своєю «професійною придатністю».

20 листопада 1961 року Аллен Велс Даллес пішов у відставку і зайнявся написанням книжок про роботу секретних служб. Помер він 9 січня 1969 року в розпал війни у В'єтнамі.

Фото АП.

Даллес (у центрі) поруч з Кеннеді.

Буря у склянці молока

ПРОБЛЕМА

Новий державний стандарт на молоко, введений в дію з 1 січня н. р., мав би сприяти поліпшенню якості продукції і підвищенню закупівельної ціни. Однак на практиці все інакше: приватні на Вінниччині, хоч й дешево, продукцію тваринників стала ще дешевішою...

Новий держстандарт на молоко (ДСТУ 3662-97 «Молоко коров'яче незбиране. Вимоги при закупівлі») розроблено на замовлення Мінагрополітики ще у 1997 році. Він стосується молока незбираного, що закуповується у сільгосптоваровиробників усіх форм власності, і має гармонізувати показники якості та безпеки цієї продукції до вимог Ради Європи.

Відтоді уже втретє чиновники намагаються втілити його в життя, але... Виробники так само, як і переробники молока, не були готові працювати за новим стандартом з 1 січня 1998 року, коли документ уперше «вивели в люди».

Така сама доля чекала на нього й 1 липня 2002 року: друга спроба теж не увінчалася успіхом. «Ми й сьогодні не готові працювати відповідно до нових вимог стандарту», — майже в один голос твердять спеціалісти, зокрема на Вінниччині. Тим часом із Мінагрополітики обласне управління отримало документ, у якому чорним по білому зазначено: з першого квітня н. р. звітність про закупівлю мо-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

лока повинна здійснюватися відповідно до нового держстандарту.

«Не шарпайте за діжки...»

Чому тваринники так уперто опираються нововведенню? «Та не в нас річ, — лукаво усміхаючись, каже фермер Андрій Флора з Крижопільського району. — Причина скоріше в недолюбі до нових вимог стандарту», — майже в один голос твердять спеціалісти, зокрема на Вінниччині. Тим часом із Мінагрополітики обласне управління отримало документ, у якому чорним по білому зазначено: з першого квітня н. р. звітність про закупівлю мо-

лока повинна здійснюватися відповідно до нового держстандарту.

Чому тваринники так уперто опираються нововведенню? «Та не в нас річ, — лукаво усміхаючись, каже фермер Андрій Флора з Крижопільського району. — Причина скоріше в недолюбі до нових вимог стандарту», — майже в один голос твердять спеціалісти, зокрема на Вінниччині. Тим часом із Мінагрополітики обласне управління отримало документ, у якому чорним по білому зазначено: з першого квітня н. р. звітність про закупівлю мо-

лока повинна здійснюватися відповідно до нового держстандарту.

Чому тваринники так уперто опираються нововведенню? «Та не в нас річ, — лукаво усміхаючись, каже фермер Андрій Флора з Крижопільського району. — Причина скоріше в недолюбі до нових вимог стандарту», — майже в один голос твердять спеціалісти, зокрема на Вінниччині. Тим часом із Мінагрополітики обласне управління отримало документ, у якому чорним по білому зазначено: з першого квітня н. р. звітність про закупівлю мо-

5—7 тисяч гривень. До того ж, як пояснили спеціалісти Крижопільського сирзаводу, де придбали три такі аналізатори якості молока, вони інколи дають збої у роботі. Виробники молока купувати такі прилади не поспішають: дорого. Заводчани на всіх теж не настають: десять тисяч здавачів молока постачають на завод продукцію (у тому числі індивідуальні власники).

— На державному рівні необхідно розпочати виробничі аналізатори якості молока, — каже директор підприємства Раїса Макарова. — Зрештою, про це мали б подбати раніше, адже з часу розроблення нового стандарту вже минуло п'ять років. До того ж такі прилади мали б бути за своїми технічними характеристиками кращою якістю і, звісно, дешевіші.

В області є гарний приклад, коли лінійний молочозавод частково пішов назустріч індивідуальним господарям. За кошти підприємства закуплено близько ста спеціальних смонтованих для охолодження молока. Іх встановлено у селах, де налічується найбільше власників корів, які постачають на завод продукцію. Молоко, охолоджене до температури 6—8 градусів, коштує дорожче. Можливо, з часом заводчани придбають ще й прилади для визначення частки білка. Встановлять їх на пунктах заготівлі молока...

Кому сметанка, а кому кислячок

Запровадження нового стандарту на згаданому Крижопільському сирзаводі спеціалісти назвали малою революцією. Справжня бу-

ря у склянці молока здійнялася, зокрема, навколо формування ціни. Виробники молока, а їх підтримують в обласному управлінні сільського господарства, намагаються довести, що запропонований новий механізм погіршує економічні показники селян. Відповідно переробники збирають вершки.

Тепер ціна на молоко залежить значною мірою від частки в ньому білка. Цей показник у структурі ціни становить 60%. Решта 40% — від вмісту жиру в молоці (до уваги беруться базові норми). Хоча таке співвідношення встановлено постановою Кабміну №1589 від 25.10.2002 р. «Про схвалення базисних норм масової частки жиру і білка у молоці коров'ячому незбираному», спеціалісти обласільгоспуправління вважають такий підхід до формування ціни несправедливим. «Якщо поки що нема можливості навіть встановити частку білка (через відсутність приладів), то чому віддано перевагу саме цьому показнику?» — запитує Леонід Гуменюк, заступник начальника обласної інспекції якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції. За його словами, у деяких сусідніх областях добилися свого: на прохання низу Мінагрополітики змінили співвідношення: 50 х 50. Тобто шіну формують у рівних пропорціях залежно від жирності і вмісту білка.

Іншу точку зору має заступник головного інспектора Вінницького державного центру стандартизації, метрології та сертифікації Віталій Мельник. На думку Віталія Григоровича, названі вище аргументи бездоказо-

ві. Передусім, вважає він, необхідно детально проаналізувати ситуацію, а тоді з'ясувати головне — чому в більшості районів не досягають базового рівня вмісту білка. Знайшовши причину, можна поліпшити економічні показники господарств. Адже кожна десята відсотка вище базового рівня білка оплачується додатково по 16—18 гривень на тонні зданої продукції.

За словами В. Мельника, новий стандарт, крім молока вищого гатунку, передбачає показники сортності. Тобто молоко першого чи другого гатунку також є кондиційним. Тільки оплачується за іншою, нижчою, шкалою. «Хочеш більше мати грошей — добивайся вищої якості продукції».

Шоправда, співрозмовник визнає, що поліпшувати якість молока сільгосппідприємством буде непросто. «Про що мова, — уточнює В. Мельник, — коли господарства не забезпечені методичною літературою. Тож навіть зоотехніки чи завфермами не ознайомлені з вимогами нового стандарту». Але якщо це упущення можна виправити, то про заміну дойльного обладнання, холодильних установок, більша частина яких вичерпала свій ресурс, можна лише мріяти. Тваринництво на Вінниччині і далі залишається збитковим. Лише торік рівень рентабельності знизився на 9,2% і становив мінус 19,2%. Працювати за новим стандартом непросто й заводчанам: молокозаводи забезпечені приладами-білками лише на 40%, а в господарствах їх узагалі немає.

Віктор СКРИПНИК. Вінницька область.

Із племені орловця Барса

КОНЯРСТВО

В одному з найбільших сіл Білгород-Дністровського району Шабові в сільгоспокопери «Шаболат» розводять коней орловської породи.

А почалося це не сьогодні й не вчора. Породу запряжних коней, що володіють ристистим алюром, формувалася наприкінці XVIII — початку XIX століть. Уже тоді потрібні були швидкі засоби пересування. Виведенням коней, які відповідають запитам часу, почав займатися граф А. Орлов-Чесменський, найбільший державний діяч того часу.

На початковому етапі скрещування було використано, зокрема, унікального за своїми племінними якостями сріблясто-білого арабського жеребця Сметанку, вивезеного з Аравії і купленою Орловим за дуже високою ціною — 60 тисяч рублів сріблом.

Після 10 років роботи з поміями, так і не отримавши коней зі швидкою рисою, Орлов увів у скрещування фермерського голландського коня. І 1784 року з'явився перший удалий приплід. Найкращим за своїми якостями був жеребець Барс. Від нього пішло чудове покоління.

То чим цінна орловська порода? Разом з ристистістю вона не втратила своїх господарських навичок, чого й домагався Орлов. Здавалося, мети досягнуто, але на цю-

Фото з архіву Г.У.

му роботі не припинялися. Якщо простежити історію розвитку коней орловської породи, то в «Шаболаті» ви знайдете прапраправну Барса-І. Зберегти чистоту породи вдалося завдяки Галині Клюгер, ученому зоотехнікови, професіоналові своєї справи. Вона працює й досі.

На початку 1990-х провідні російські заводи закупили племінних коней орловської породи, а це створило багато незручностей. Допоміг Білгород-Дністровський завод мелиобладиння: основний коней орловської породи, а це створило багато незручностей. Допоміг Білгород-Дністровський завод мелиобладиння: основний коней орловської породи, а це створило багато незручностей. Допоміг Білгород-Дністровський завод мелиобладиння: основний коней орловської породи, а це створило багато незручностей.

Буль-який кінь росте до чотирьох років і голова в нього гаряча. Але кінь, відтворений у наших умовах, значно продуктивніший і поступливіший, — вважає Г. Клюгер. — Крім того, сільським хлоп'ятам треба десь проводити вільний час. Вони тягнуть до тварин, багато часу проводять на конфермі, привчаються до праці.

У Шабові працює кінно-спортивна школа, де

готують юних спортсменів. Племінні коні беруть участь у показових змаганнях, кінно-спортивних святах. «Шаболат» реалізує своїх гривастих в Одеській області та за її межами і у великі господарства, і в приватний сектор.

Торік отримано непоганий урожай, а отже, поліпшилася кормова база. Шоправда, бракує спеціальних приміщень, а це створює багато незручностей. Допоміг Білгород-Дністровський завод мелиобладиння: основний коней орловської породи, а це створило багато незручностей. Допоміг Білгород-Дністровський завод мелиобладиння: основний коней орловської породи, а це створило багато незручностей.

Коллектив конярів — це передусім молоді хлопці від 18 до 30 років, які прийшли сюди після школи або армійської служби. Після інституту працює майстром зооінженерії Герман Клюгер — син Галини Іванівни. Молоді люди роблять усе, щоб зберегти коней орловської породи, а це створило багато незручностей. Допоміг Білгород-Дністровський завод мелиобладиння: основний коней орловської породи, а це створило багато незручностей.

Валерій ДРУЖЕНКО. Одеса.

Звідки у фальсифікацій ноги ростуть

СИТУАЦІЯ

Генеральна прокуратура, вдавшись, з подачі Президента Л. Кучми, до перевірки зернового ринку, «накопала» факти фальсифікації в цій царині статистичних даних. Вітчизняний посадовець, з'ясувавши, крутять цифрами, наче циган сощем. Так, у ТОВ «Оберіг» (Луганська область) безпідставно збільшили показники валового збору колоскових на 1,3 тисячі тонн, а керівник фермерського господарства «Аериз» (Крим), навпаки, приховав від обліку дві тисячі. З цього приводу порушено кримінальні справи.

За інформацією прес-служби Генпрокуратури, «вказані порушення мають тотальний характер у кожній області. Перекручення звітності також допускається органами Держкомстату». Так, за даними Рівненського відділу статистики, торік валовий збір зерна в районі становив 44,6 тисячі тонн. Але у звітності обласного управління значиться 50,7 тисячі. Лише у трьох районах області приписки перевищили всім тисячу тонн. Такі само порушення переряпники виявили у Вінницькій, Житомирській, Одеській, Чернігівській та Харківській областях.

Галузеві управління міністерства базують моніторинг ринку зерна на недостовірних даних. Приміром, державна інспекція за якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції Бобринецького району Кіровоградської області відобразила в декларації понад вісім тисяч тонн збіжжя, якого в природі не було. А в окремих господарствах Луганської, Кіровоградської, Закарпатської та Вінницької областей, навпаки, «забули» задекларувати його 1430 тонн.

Непоодинокі факти безпідставного відшкодування зернотрестерам з державного бюджету податку на додану вартість за операціями з фінансовими підприємствами. Так, під час перевірки фінансово-господарських взаємовідносин ЗАТ «Донагроіндекс» з поставачальниками зерна встановлено, що вказані в документах особи ніколи жодних підприємств не створювали, а збитки державі від цих операцій сягають 200 тисяч гривень.

Перевірятьники виявили факти численних крадіжок хлібних зерен керівниками підприємств. Директор ТОВ «Золотий колос» Полтавської області привласнила 370 тисяч гривень від реалізації 400 тонн збіжжя, що належало ДАК «Хліб України».

Загалом під час перевірки органи прокуратури порушили дві сотні кримінальних справ.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Знову на працю... до Білорусі

З першим подихом весни до сіл Волинського Полісся, що лежать у межах українсько-білоруського кордону, прийшла біда. В один день втрапили роботу сотні людей, які заробляли копійчан за контрактом у сусідній Білорусі.

Мешканці багатьох сіл Ратнівського району на Волині ще за радянських часів їздили на роботу до сусідньої держави. Здебільшого трудилися прибиральниками, монтерами залізничних шляхів і санітарями. Лише в Брестській обласній лікарні працювало майже 200 волинян. Заробляли на прожиття легально і ставилися працьовитістю. Після краху радянської співдружності більшість земляків не зрадили багаторічній звичці. Шоправда, намагалися втриматися на роботі сумнівними способами. Дехто працював з трудовими книжками братів-сябрів, заробляючи собі гроші, а білорусам — стаж. Доходило і до фіктивних розлучень, щоб одержати прописку й вільне працевлаштування в Бресті. Статус законних заробітчан отримали тільки на початку 2000 року. Рада міністрів Білорусі прийняла постанову, згідно з якою Брестська область упродовж трьох років звільнялася від платні за ліцензію на працівників-іноземців. І полісьяни полегшено зітхнули. Однак після закінчення пільгового терміну, а саме в лютому 2003-го, білоруські підприємства й організації виставили за браму «легіонерів», бо за кожного відтепер потрібно платити по півсотні доларів на рік. Це стало справжньою трагедією для сотень мешканців Полісся.

Саме тоді на допомогу полісьянам прийшла обласна і районна влада. Як розповів голова Ратнівської райдержадміністрації Микола Круглий, новоспечені безробітних терміново взяли на облік місцеві біржі праці з виплатою грошової допомоги. Окрім цього, кожен зі звільнених може за першим зверненням узяти землю в сільських і селищних радах для ведення фермерства. Влада взялася шукати інвесторів для реанімування тутешнього овочевиробничого заводу та інших невеличких підприємств. Заболотський деревообробний комбінат зголюється узяти нових робітників. Чимало заробітчан незабаром долучаться до праці на Ковельській залізниці.

Та найбільше потішув консул українського консульства у Бресті Михайло Колдвин. Він повідомив, що сусіді згодні поновити на роботі дві третини всіх звільнених. Зокрема, знову влігнє майже дві тисячі українських медиків. Понад п'ятдесят залізничників почнуть гурті стелеві магістралі. Однак відтепер платі за ліцензію на працевлаштування іноземців здійснюватиме сам робітник.

Подібні поступки вигідні для білоруських сусідів. Адже після звільнення українських заробітчан на їхні місця вдалося знайти лише третину фахівців. А загалом тільки у Бресті нині налічується майже дві тисячі вакантних посад. Не бракує роботи й на Волині. Лише в Заболотті потрібно три десятки доярок, трактористів і різноробочих. Однак на тутешні копійки сім'ю не прогодуєш.

Роман ЖИХАРА.

Думалося, комбайновий завод швидше мертвий, ніж живий. І рада, що помилалася. Те, що відбувається у ВАТ «Тернопільський комбайновий завод», поєднанням життям назвати важко, проте це не вимирання.

Утриматися на плаву

Останні роки випробували комбайнобудівників на міцність. Зрештою, як українське машинобудування загалом. У кращі часи підприємство виготовляло понад 4 тисячі комбайнів різних модифікацій, а торік спромоглося відповідно на 89 і 208. Проти 2001-го ще вийшли з приростом на 37 відсотків. Проте спад виробництва дався взнаки. За п'ять років завинили людям більш як 3 мільйони гривень зарплати. Торік третину боргу погасили, чим могли: грішми, маслом, цукром, борошном, обідами заводської їдальні... Через натуральну оплату утворилися недоїмки до Пенсійного фонду.

Зрештою, це дві позиції — зарплата і Пенсійний фонд, які ще лишається завоювати. Податковий заборгованості уникнули. Вчасно виплачувати поточну зарплату і погашати борги, звісно, непросте, але й цього року керівництво заводу обіцяє зменшити борги ще на мільйон гривень.

Через борги завод розгубив кращих спеціалістів. Порожнечкалі на святах у пошуках заробітків, дехто на ринку торгує. Заплатила голову правління ВАТ Анастасія Маланчина, — як правда, що він ходить ринком і

переконує колишніх комбайнобудівників повернутися.

— Хто спробував легко-го хліба, не бажає зникати до заводського ритму, — каже Анастасія Миколайовна. — Однак торік відділ кадрів прийняв на роботу більш як сто робітників, зокрема, кількох випускників профтехучилища. Залишило завод, на жаль, відносно більше. Але вони все-таки повертаються. Сама бачила в інструментальному корпусі одягненого з голочок чоловіка, який, спізнавши заробітчанського хліба, знову повернувся у свій цех. Не все, виходить, вимірюється грішми. І святкова сорочка на ньому — ніби визнання якоїсь лише відомої йому провини.

А ось фрезерувальник Василь Яхван 49 років не розлучається із заводом. Прийшов сюди у шістнадцять: тут зажив і слави, і гірких розчарувань спізнав: як збагнути, що коїть-ся сьогодні з виробництвом, зрештою з економікою? Його товариш по роботі Тимофій Станковський каже, що тепер вже можна бачити «живі» гроші вони бачать дівчата на міській тязар непосильний. До речі, інші підприємства давно зреклись цієї ноші. Від реструктуризації на завод відмовилися, зберегли цілісний майновий комплекс. Російські спеціалісти, які нещодавно відвідали завод, здивувалися хо-

рошому стану основних фондів.

— Ми реалісти, — каже Анастасія Маланчина. — Чотири тисячі комбайнів нам навряд чи скласти — попит на них не той. Але не в нас Україні не потрібні кількасот комбайнів на рік?

100:1 на користь росіян

Мабуть, не потрібні. Торік завод продав Росії 100 коренезбиральних машин (узяли навіть старі застави), а своїм господарствам — один-однісенький(!). Така ось пропозиція: 100:1 на користь росіян.

Днями заводчани знову відвантажать ешелон «каесів» до Росії. Я була у складальному цеху, коли роботи закінчували. На 80 відсотків комбайн наш, український. Лише двитун беремо в Росії, бо він якісний, та ще деякі вузли. Завод залучено також до української кооперації: постачає передні й задні мости для зернозбиральних комбайнів, але, схоже, і вони України не потрібні. Торік замовлень майже не було.

Шороку на ярмарку в Чубинському, що на Київщині, комбайнобудівники виставляють свою техніку. Показати мають що: крім традиційних КС-6 і БМ-6, є буркозбиральний самохідний комбайн «Збруч», нові варіанти гичкозбиральної машини, буркозбиральний бункерний комбайн КБ-2, кормозби-

ральна машина «Товтри», машина для внесення мінеральних добрив «Галичанка», мала техніка, різні пристрої для обробітку землі в індивідуальних господарствах, на дахах. Господарники цікавляться, але майже нічого не замовляють. Хто багатший, купує німецький «Холмер» за півтора мільйона гривень, а для бідного і 200 тисяч гривень за КС-6Б викласти не під силу.

— Для нас не проблема оснастити комбайни комп'ютеризованими кабінами, — каже головний інженер Ярослав Вовк, — але шіни одразу зростають...

Конструктори на чолі з Ярославом Павловим і так прагнуть здешивити машини. Вони нову техніку і випробовують. Мало того, заводчани працюють на полях, виконуючи триденне завдання: випробову-

під цукровими буряками!

Що чекає галузь

На наших полях — феодализм. Торік на Тернопіллі 75 відсотків цукросировини зібрана вручну. Жінки і діти гнібли в полі аж до «білих мух». Та й справді, навіщо та техніка, коли в області сила-силенна вільних робочих рук — рівень безробіття один із найвищих у країні. Та й більш як валового збору цукрових буряків дає населення: на вузьких нивках комбайн не розігнати. Востаннє господарства області брали на комбайновому техніку з чотирма року тому — в лізинг. На думку заступника голови обласної державної адміністрації з питань АПК Івана Маховського, 40 відсотків господарств мають змогу купити техніку, але їхні власники, мабуть, думають: «Для чого, якщо є майже дармова робоча сила?» Все має межі, експлуатація селянської праці також. А коли й платитимуть за цукросировину такі мізерні гроші, як торік, то чи багато очікує виявлятися сяті цукрові буряки? Селянина на кожному кроці обманюють: і на забрудне-

ності коренів, і на дигестії. Торік один із керівників господарства провів експеримент: з однієї і тієї самої площі одного й того самого дня відправив чотири машини на бурякопункти чотирьох заводів. І що? Показники були різні. Було, селяни штурмом брали заводські ворота, щоб вибрати цукор...

Розгубили заводи — втратили славу

Три власники цукроварень, схоже, прийшли, щоб зібрати вершки, а не працювати на перспективу. Буряківництво — галузь трудо- і матеріалоємка, тож навіщо собі голову морочити? Так, Збарзський цукрозавод, переробивши буряки, перейшов на цукрову тростину. Відомо, який «на-

Паростки зеленого туризму

(Початок на 1-й стор.).

Пішки, велосипедом, кіньми

Гості півострова активніше відмовляються від незручностей статусу «диких» відпочивальників, освоюють піші і велосипедні, кінні і гірські, прочанські і наукові, винні і спелеологічні, а особливо — недорогі етнографічні маршрути. Адже на півострові, де налічується понад сто національностей, є чимало селищ компактного проживання кримських татар, українців, росіян, німців, чехів, угорців, латишів, естонців, вірмен, болгар, поляків...

До них пролягає 15 нових культурно-етнографічних маршрутів, появи яких допомогли ініціатори розвою зеленого туризму на півострові — турфірма «Скіфія» і Союз сприяння розвитку сільського туризму автономії. Його голова Надія Городецька зауважує, що за 10 років для роботи в нових умовах і по-новому разом з кількома міжнародними організаціями проведено цикли і серії семінарів, у ході яких тривала підготовка господарів, охочих приймати гостей у селах, організаторів екскурсій, майстрів народних промислів. Уже п'ять років проводить у Сімферополі безплатні курси для організаторів сільського туризму Республіканський центр зайнятості на базі Кримського коледжу економіки і управління. Навчає селян європейському рівню прийому і утримання туристів, основам законодавства про працю і туризм, маркетингу і менеджменту, готельному господарюванню і бухгалтерському обліку, управлінню фінансами і рекламі, страхуванню і азам комп'ютерної техніки, мистецтву національних кухонь й історії краю, видає дипломи державного зразка. Шириться мережа недорогих сільських сімейних віталень, міні-готелів і пансіонатів, чайхан, колиб, кафе, барів з національним колоритом. Створено їх електронну базу даних. Сільські господарі за договорами з райдержадмі-

ністраціями купують патенти-дозволи на індивідуальну діяльність. Вже давно розроблено каталоги і паспорти прийому гостей у всіх зонах півострова — приморській, степовій, гірській і гірсько-лісовій. Завдяки захистові Союзу підтримки зеленого туризму (який наполог, щоб поки що сільських господарів не називали бізнесменами, бо можна приректи їх на тягар оподаткування), податки мінімальні, адже найману працю ентузіасти зеленого туризму не використовують, ліжко-місця не регламентують, бо кожен

■ ■ ■
Вже 10 років щиросердно і з затишком приймають не лише вітчизняних, а й закордонних туристів кілька сотень кримських родин

До греків, татар, болгар, караїмів, німців

Тепер кінцевим пунктом дедалі більшої кількості туристських маршрутів стають привабливі неповторністю національно-культурні осередки в селищах півострова, де збереглися традиції самобутньої культури. Першими ластівками стали нині вже популярні в туристів грецький «Карачоль» («Свята криниця») в Білогірському і кримськотатарський «Коккоз» («Блакитні очі») в Бахчисарайському районах. Тепло відгукуються про гостинність болгарських сімей у Коктебелі, чеських в Олександрівці й Богемці Красногвардійського, Лобанівці Джанкойського районів. Раді гостям у Тополівці поблизу усамітненого в лісі Топловського монастиря, де майстерно вишиває золотими і срібними нитками знаменита майстриня Альбіна Аблаєва.

Вже 10 років щиросердно і з затишком приймають не лише вітчизняних, а й закордонних туристів кілька сотень кримських родин. Першою з них у Джанкойському районі була фермерська сім'я Тикалюків, у селищі Мухалатка під Форосом — родина Шинельових, а Юрій Гриненко з Олек-

сандрівки Ленінського району навіть організував для гостей приватний музей історії та етнографії.

Інформаційне й рекламне забезпечення цих та багатьох інших суто кримських «перлинок», зокрема застіль під час народних гулянь з національними піснями й танцями, уміло організовує Сімферопольський центр, устаткований на гроші першого виграного Союзом сприяння розвитку сільського туризму гранта.

Кримські села перетворюються на цікаві туристичні центри, де кожен зможе придбати неповторний, так званий адресний, сувенір, який виготовляють лише в цьому населеному пункті і який розповідає про його історію й традиції.

Найвідомішим нині став сектор «Кале», створений асоціацією кримських караїмів і Бахчисарайським державним історико-культурним заповідником, з відродження древнього пещерного міста Чуфут-Кале. Декілька етнографічних центрів можна відвідати відразу біля «воріт Криму» — Сімферополя. Один з них — Кольчугінський німецький культурний центр «Кроненталь» в колишній господі поміщика Шнайде-ра 19 століття, первинний вигляд якого ентузіасти вже відтворили. Підвал маєтку

ньо-прикладного мистецтва. Навколо нього згруппувалися художники, вишивальниці та інші народні умільці різних національностей і професійних інтересів. Їх об'єднало одне: всі вони почали збирати культурні цінності різних народів, створювати чудові, специфічно кримські сувеніри. Вже підготували й буклет «Мистецтво одного села» для виставки, яка не залишилася непоміченою в Києві.

Розробка екскурсійних культурно-етнографічних маршрутів за програмою розвитку й відродження на-

сяч жителів чотириста працюють у місцевому радгоспі, ще двісті п'ятдесят — в оздоровницях, а для решти надією на благополуччя став прийом відпочивальників і туризм, в якому зацікавлені всі місцеві жителі незалежно від національності. Керівники сільради й місцевого меджлісу виступили зі спільною ініціативою створити культурно-етнографічний центр — і успішно втілюють її в життя за допомогою виграного відповідного гранта. Сімейний бізнес тут гарантує якісно новий рівень обслуговування — це обіди наці-

місто допомагає ентузіастам відродження стародавніх ремесел організувати майстерні в старій частині древнього полісу. Зокрема, на території пам'ятки історії й архітектури євпаторійського середньовіччя — монастиря дерев'яних — почали освоюватися майстерні килимарів, гончарів, ювелірів і художнього кування металів.

На часі масове відродження традицій виробництва за канонами давніх умільців — гончарів, ткаць, кожум'як, зброярів, ювелірів. Вони, як і в давнину, вже об'єднуються у цехи і мають намір якнайшвидше відродити професійне свято посвячення підмайстрів у майстри. Колись його проводили на півострові раз на сім років, воно було справжньою всекримською виставкою досягнень народних умільців і називалося «Реван». Саме на ньому роботи майстрів отримували визнання вимогливої і поважної ради колег-професіоналів. Право відкривати власні майстерні і вчити молоді національним ремеслам заслуговували тільки найталановитіші.

Почалося відродження і таких стародавніх загальнокримських свят, як весняний міжконфесійний день поваги до релігій інших народів «Хидирлез», дні урожаю «Дервіза», першого вина тощо. Підтримані міністерством культури автономії та владою на місцях, ці громадські ініціативи і пропозиції у нинішній офіційно оголошений Держкомітетом з туризму Рік сільського туризму поширюються до найдаліших сіл півострова, де знаходять підтримку ентузіастів. Відпочинок у селі приводить до перерозподілу коштів з міст у глибинку, поліпшує її інфраструктуру, сприяє створенню нових робочих місць. Важливо й те, що етнотуризм не потребує значних державних капіталовкладень, бо зароджується з ініціативи громадян та завдяки їхній особистій праці.

Сільський туризм, від часткового до повного обслуговування, набирає сили, стає цивілізованішим, набуває певного стандарту. Закордонний досвід свідчить, що це доволі прибутковий бізнес, якому пророкують стати найпопулярнішим видом відпочинку нинішнього століття.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

став колоритним німецьким кафе, де можна не лише попоїсти страв національної кухні, випити пива і вина, розважитися, а й придбати виготовлені на очах у туристів оригінальні предмети національної культури кримських німців.

По трави, вишивки, килими

Село Лікувальне зробило унікальним екскурсійним маршрутом кафе дегустації двадцяти видів цілющих трав'яних чаїв виробництва місцевого радгоспу «Райдуга», де трави вирощують у промислових обсягах. З ранньої весни до пізньої осені тут влаштовують оздоровчі екскурсії духмяними квітковими плантаціями, проводять фестивалі лаванди, лимонного полину, беладонни, іншого зілля.

У селі Скворцово народні майстри Ерна Готфрід і Людмила Онищенко створили власний музей худож-

ціональних ремесел на півострові допомогла активніше відроджувати призабуті древні технології. Навчання молоді старовинним ремеслам уже проходить у дванадцяти національно-культурних центрах. Недавно блискуче склала іспити нова група килимарів у Бахчисарайському районі. Чимало ентузіасток відродили майже забуті методи і стилі давніх вишивок у Старому Криму. А успішна виставка цих майстринь довела: традиції не забуто. Дивом називають тут роботи вишивальниці Магдаліни Неферіді, засновника кримськотатарського миського етнографічного музею художника Нурі Якубова.

Схожий етнографічний маршрут не розчарує відвідувачів села Морського Судакського району. Колишне поселення Капсіхор, відоме з 15 століття, після повернення з депортації кримських татар часом нелегко налагоджує процес взаємного життя. Тут з трьох ти-

ональної кухні в тінистих садах господарів, екскурсії в гори, ліси, загадкові морські бухти.

Майстринь-гаптарок для Євпаторії почав готувати Кримськотатарський історико-етнографічний центр. Оволодіння давніми секретами вишуканих вишивок і ткацтва організували в рамках програми навчального комбінату Агропрому, від якого учениці отримують стипендії, а після закінчення курсу — дипломи фахівців рідкісної нині професії. Мистецтво національної вишивки золотими нитками тут відроджує відома народна майстриня Ельміра Белялова. Вона організувала в селищі Ісмаїл-Бей гурток для місцевої дівчачки, в якій відразу ж записалися не лише дівчатка, а й хлопчики. На їх недавню першу виставку в міському краєзнавчому музеї з'їжджалися помилуватися знавці й любителі цього виду творчості з усіх усюд. Готуючись до свого 2500-літнього ювілею,

АКТУАЛЬНО

Палацки, гайда в реєстр!

У Криму працюють над створенням реєстру коледжів, власники яких приймають відпочивальників. Такий каталог доручено скласти кримським місцевим виконавчим органам спільно з податківцями, міліцією і спеціалістами бюро технічної інвентаризації. Облік нерухомості, податки від цього бізнесу збільшать регіональний і місцеві бюджети.

За нещодавно прийнятим Верховною Радою автономії положенням, яке має врегулювати правовий статус дрібних приватних пансіонатів, готелів і motelів, віднині всі їх господарі мають відраховувати податки, оплачувати комунальні послуги не за пільговими тарифами як мешканці будинків, а як суб'єкти господарської діяльності.

Проте виведення з тіні палацків, власники яких мають зиск із рекреаційних принад, виявилось непростим. Курортологи прогнозують: зареєструвати цього літа вдасться хіба третину уже відомих 250 фешенебельних приватних готелів. Лише чверть з них відпочиває за путівками, решта надає перевагу приватному сектору.

Кличе вогонь Холодного Яру

ІСТОРІЯ ВЧИТЬ НАЩАДКІВ

12 квітня, у день трагічної загибелі Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупака, обізветься в лісі й полине над хуторами, байраками тривожний дзвін Мотронинського Свято-Троїцького монастиря. До легендарного урочища з'їдуться люди з усієї України. Щоб вклонитися святим могилам. Щоб схилити голови перед пам'яттю козаків Богдана Хмельницького, гайдамаків Максима Залізняка, повстанців Василя Чучупака. І відчутти себе українцями.

Про національну свідомість і наступне дійство на Чигиринщині — розмова з президентом історичного клубу «Холодний Яр», письменником Романом Ковалем.

— Пане Романе, ви — пристрасний публіцист. Ваше слово про героїзм і трагедію отаманів Гайдамацького краю слухала по Національному радіо вся Україна. Ви — історик за духом, за покликом серця. А за фахом — лікар. За народженням — донеччанин. Який ваш шлях до усвідомлення себе українцем?

— На цей шлях поставили мене батьки — Микола Федотович Коваль і Надія Василівна Курило. В нашій родині українська мова завжди була державною. І я вдячний батькам, що вони позбавили мене альтернативи, яким шляхом іти. Тому український шлях для мене природний, хоч і виріс я на горлівському, а пізніше київському асфальтах. Безперечно, шкодую, що не пізнав шастя ходити босоніж стежками в якомусь із холодноярських, подільських чи полтавських сіл. Другим важливим фактом того, що я не зійшов із батьками намальованої дороги, стало відчуття національної несправедливості, яка чиниться до українського народу на його землі. Образи на національному ґрунті скріпили мене, зробили впертим і непоступливим. Власне, з дитинства відчув на собі наслідки поразки Визвольних змагань 1917 — 1920-х років, а потім у 1940 — 1950-х. До речі, я народився в рік загибелі Степана Бандери, отже, так сталося — він пішов, а я прийшов. Прийшов, щоб продовжити справу його життя та інших борців за українську державу, побратимів — іншими вже знаряддями.

— Отже, ваша життєва лінія була наперед визначена?

— Без сумніву. Мій дідусь Сильвестр Степанович Барик у 1933-му був висланий в «северні області» нібито за зв'язок з Українською військовою організацією. А насправді за те, що скрізь і всюди розмовляв рідною мовою, зокрема в Інституті народної освіти, де викладав німецьку та українську мови. Всупереч тому, що українізація вже була закрита і «запечатана», здавалося б, назавжди. Вважаю, що дідусю Сильвестру ще потала-

нило... Бо другий мій дідусь, із села Гореничі, що на Київщині, Федот Коваль, у тому самому страшному 1933-му помер від голоду... Перепрошую у тих, хто любить лише адаптовану правду,

але з м'яса мого дідуса були зроблені пиріжки і ковбаси, які продавали на Святошинському базарі... Тому мій шлях борця за українську національну державу, яка захистила б наш народ від повторення таких жахів, цілком природний. Мене дивує, як інші, що вийшли з родин репресованих (а їх мільйони), можуть нині байдууже спостерігати, як гине Батьківщина...

Якщо конкретніше,

Мене дивує, як інші, що вийшли з родин репресованих (а їх мільйони), можуть нині байдууже спостерігати, як гине Батьківщина...

то вектор мого життя остаточно сформулювала шаслива зустріч із романом Юрія Горліса-Горського «Холодний Яр». Фактично я, дописуючи історію Холодноярської епопеї 1918 — 1920 років, продовжив його справу. Точніше, ми з ним продовжили традицію ліричного висвітлення визвольних змагань українського народу, започатковану Тарасом Шевченком своїми «Гайдамаками»... Даруйте за певну нескромність, але це справді так... Ліричне висвітлення визвольних змагань — це твердий шлях виховання нових поколінь мужніх і мовчазних...

— Пане Романе, мені боляче, що чимало моїх земляків, уродженців Гайдамацького краю, не цікавляться історією боротьби своїх прадідів. Вони не приводять дітей до святих місць. А деякі вчителі-історики вважають незламних отаманів та козаків, на прапорах яких пламеніло «Воля України або смерть», «бандами».

— А чого дивуватися? Адже історія останні десятиліття писалась тими, хто вішав героїв. Мета такої історіографії — виправдати насильство над поневоленими народами, освятити захоплення нових територій, оспівати героїзм окупанта —

— Ми завжди збираємося на Чигиринщині, у Мельниках, на могилі Василя Чучупака 12 квітня о 12-й годині. Тут же поряд, за 20 метрів — братська могила холодноярських козаків. Вітаємося і з ними... Панахиду традиційно відправляє отець Василь із Чигирини. Залишилося рушати на місце останнього бою Головного отамана Холодного Яру, на хутір Кресельці. Біля величезного пам'ятника борцям за волю України проводимо мітинг-реквієм. Потім — екскурсія Холодним Яром, відвідини Мотронинського монастиря та його печер, поїздка до

щоб викохати і, врешті, спричинити нову імперську хвилю. Немає потреби доводити, чому всіх, хто захищав Батьківщину, імперські історики нарекли зрадниками, «відступниками», «бандитами». Як квінтесенція такого роду історичних узагальнень звучить визначення — «банда самостійників». Ці імперські міфи і сьогодні гальмують побудову української держави, не дають українцві дихнути так, як хочеться, — вільно, глибоко. І щоб поруч ніхто не вимірював, наскільки глибоко і вільно ти дихаєш.

— Сьогодні ми звертаємося до життєствердного Тарасового «глагола». Зокрема, намагаємося досягнути і осмислити його пророче, написане після відвідин Холодного Яру: *Бо в день радості над вами*

Розпадеться кара. І повіє огонь новий З Холодного Яру,

— Що ви думаєте, читаючи ці рядки?

— А я не читаю їх, вони щоранку лунають у моєму серці...

— Пане Романе, восьмий рік поспіль з вашої ініціативи зберуться у Холодному Яру всі, кому небайдужі минуле і майбутнє українського народу. Як відбуватимуться події цієї весни?

тисячолітнього дуба Залізняка, поминальна вечеря на берегах Гайдамацького ставка, в якому гайдамаки святили свою зброю... Взагалі, скажу тим, хто не був ще на святій землі Холодного Яру: саме тут відчуваєш, що у тебе є фібри душі. Здивування тих, хто вперше мав шастя потрапити сюди, безмежне. Широко розплющені очі й глибоке дихання тут звичне явище. І не дивно, адже саме в Холодному Яру, десь у стародавніх підземеллях, на моє містичне переконавання, душі героїв минулих століть охороняють живе серце української нації. Його звучання чує кожна небайдужа українська душа, яка прилітає навесні до Холодного Яру.

Сходьмося і злітаймося цього квітня, коли Холодний Яр дихне на нас, може, і прохолодно, але по-товариськи, по-змовницьки. Адже він знає, чого ми сюди зійшлися. Холодний Яр чекає гарячих серцем і сповнених гідності українців.

— Отже, до зустрічі на святій землі.

Лідія ТИТАРЕНКО. Черкаси — Київ.

На знімку: письменник Роман Коваль з командиром молодіжного об'єднання «Тризуб» Євгеном Філем, кобзарем Тарасом Філенком на мітингу в Холодному Яру.

СИТУАЦІЯ

Чи залишиться «Фрегат» фортецею туризму?

Збори акціонерів мали розподілити дивіденди між членами товариства та намалювати перспективу розвитку підприємства на подальший період. Натомість до зали, де все відбувалося, довелося викликати міліцію...

— Юрист готелю «Фрегат» звернулася до міського відділення міліції із заявою, що в неї погіршився стан здоров'я після того, як окремі акціонери застосували до неї фізичну силу, вириваючи з рук документи про реєстрацію учасників зборів, — зазначає начальник херсонської міліції Сергій Глигач.

Конфлікт виник через неузгодженість порядку денного між Державною акціонерною компанією «Україна туристична», в управлінні якої перебуває державний пакет акцій, та представниками власників 53 відсотків акцій, що прибули з Києва, — вони внесли питання про зміну голови правління «Фрегату». Кожна із сторін для проведення зборів створила мандатну комісію. Зрештою, зареєстрованих акціонерів виявилось 57 відсотків, і збори не відбулися, бо потрібно не менш як 60 відсотків акціонерів.

— Колектив «Фрегату» стурбований ситуацією, що склалася в останній час. Уже не вперше нам не дають можливості провести збори акціонерів, — зазначає голова правління Юрій Пальмаш. — Це заважає роботі підприємства, що останні два роки працює з прибутком. Не можемо розподілити дивіденди, намалювати план діяльності, взяти кредит для подальшого розвитку. «Крупні» акціонери, котрі з моменту придбання акцій не вклали жодної копійки в розбудову туристичного комплексу, прагнуть дестабілізувати роботу перспективного підприємства. Три київські компанії намагаються за копійки заволодіти підприємством, 37 відсотків акцій якого належать державі.

На туристичному форумі, що відбувся цього року в Херсоні, туризм визнано одним з пріоритетних напрямів, покликаних відродити економіку області. Туристичний комплекс «Фрегат» як один з найбільших на півдні України має слугувати базою для розвитку галузі. Тож стурбованість керівництва цілком зрозуміла: якщо Фонд держмайна виставить на продаж державний пакет акцій, чи не скуплять їх ті, хто байдуужий до туризму?

— Таке цілком можливе, — каже голова Комітету Верховної Ради з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму Катерина Самойлик. — До того ж маємо сумний досвід Тернополя, де готель після приватизації перетворено на житловий будинок. У Херсоні спостерігаємо ситуацію, коли «київська група» незаконним, насильницьким методом прагне заволодіти привабливим об'єктом. Таке саме було з одним готелем у Києві. Люди, що прагли ним заволодіти, обтяжили грішми і не обтяжені турботою про державні інтереси. Як народний депутат звертатимуся до вищих посадових осіб з проханням привернути увагу до ситуації в Херсоні. Комплекс має працювати на економіку області.

— Позиція київських акціонерів була б зрозуміла, якби вони мали бізнес-план розвитку. Судячи з усього, його просто немає, тож перспективи комплексу не мають чіткості, — додає Віктор Литвиненко, начальник управління нормативно-правового забезпечення державної акціонерної компанії «Україна туристична», в управлінні якої перебуває державний пакет акцій. — Ми не повинні дозволити втратити важливий об'єкт туристичної галузі.

«Вкрай обурені діями осіб, котрі представляли на зборах інтереси київських акціонерів-юридичних осіб, — написали представники трудового колективу «Фрегату» до голови правління ДАК «Укртур». — Просимо сприяти, аби нас не піддавали принизливим перевіркам, що відбуваються з ініціативи зазначених осіб. Хочемо, щоб на зборах акціонерів вирішувалися економічні питання, спрямовані на поліпшення роботи туркомплексу, а не відбувалася боротьба за керівне крісло. Тільки така позиція може бути гарантом розвитку туризму в нашій області».

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Постановою Господарського суду Черкаської області по справі № 10-14-08-05/3824 від 07.03.2003 р. визнано банкрутом Сільськогосподарський кооператив «Зоря» м. Умань, вул. Лісна, 1, код 14194338 та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором підприємства-банкрута призначений арбітражний керуючий Коваленко Григорій Володимирович (ліцензія № 419224 від 9 жовтня 2002 р.) м. Черкаси, вул. Благовісна, 299, кв. 55, тел. 63-44-76.

Герб Балти, затверджений у 1852 році.

Коли Микола Вербецький, тоді ще доволі молодий перший секретар Ренійського райкому партії, спорудив для своєї родини житловий будинок аж у Балті, що за півтисячі кілометрів від його місця роботи, обласне партійне начальство такого вчинку не зрозуміло:

— Це що, у районі, куди ми тебе направили, ти почувався тимчасово?

— А хіба посади, які ми займаємо, навечно? — парирував Микола Лукич. — Балта — моя батьківщина. До того ж, відомо, це місто здавна відоме реміс-

Микола Лукич Вербецький у своєму робочому кабінеті.

ництвом і торгівлею, в нім ніхто не пропаде...

— Готуєш для себе «запасний аеродром»?

— Хай буде й так...

І хоча оте житло й аж надто «вільні» розмірковування коштували Миколі Лукичу партійної кар'єри, чоловік, невдовзі підтвердився, дивився в корінь: він-таки там згодився, де народився. До того ж справді мав рацію, коли говорив про чималі можливості свого рідного міста з огляду на реалізацію ділового хисту людини...

...Чи знаєте ви, де в Україні, що входила колись до Російської імперії, спорудили першу залізницю? Не напружуйте пам'ять, не гор-

Балта, що ярмаркує на півсвіту

АНТОЛОГІЯ МАЛИХ МІСТ

тайте сторінок довідників: між Балтою й Одесою, довжиною 207 верст. І було це в 1865 році. До того таку колію проклали лише між Петербургом і Павловськом та Петербургом і Москвою. А за ними раптом — якась там далека окраїна. Втім, царські чиновники розуміли, певно, що не «якась там».

Фортецю Балту (що турецькою означає «сокира») на правому березі річки Кодими турки та кримські татари заснували ще в першій половині XVI століття. Як свій форпост у боротьбі проти Польщі. Біля фортеці виникла слобода, що почала розвиватися як ремісничий і торговельний центр, і куди невдовзі почали приїздити купці з різних частин багаторічної Османської імперії, з Саксонії, Пруссії, інших країн. Приїжджали по пшеницю, худобу, хутро.

А польський магнат Юзеф Любомирський, у свою чергу, незабаром спорудив фортецю на високому лівому березі Кодими, щоб вона захищала його володіння від нападів турецьких і татарських загонів. Навколо неї теж розрослося містечко —

Юзефгород. Мешканцями обох поселень ставали українські, російські, білоруські та польські кріпаки-втікачі, розкольники, учасники Булавінського повстання, молдовани, євреї, люд інших національностей, приваблюваний тими пільгами, що їх надавали пере-

селенням турецькі та польські феодалі, прагнучи якнайскоріш заселити загарбані землі. Саме тут фастівський полковник Семен Палій у 1693 році вщент розбив татарську орду, що йшла на Київ (в історії ця подія відома як «битва на Кодимі»).

За Ясським мирним договором між Росією і Туреччиною 1791 року територія між Південним Бугом і Дністром відійшла, відомо, до Російської імперії. Та коли слободу Балта, що була до того під турками, включили до Катеринославського намісництва, Юзефгород залишався польським. Ненадовго, щоправда: коли в 1793 році Правобережна Україна возз'єдналася

з Лівобережною, російський уряд викупив у князів Любомирських їхню слободу. А ще через чотири роки обидві слободи було об'єднано в одне місто — Балту, що стала повітовим центром Подільської губернії.

Відтоді й розпочалася бурхлива розбудова Балти, що невдовзі стає одним із найбільших торговельних і ремісничих центрів півдня України. Пояснюється це вигідним розташуванням міста на пожатавленому торговельному шляху між Поділлям, Волинню, Київщиною та чорноморськими портами, що саме почали тут розвиватися. У Балті влаштовують доволі масові міжнародні ярмарки, сюди стікаються великі партії зерна, які потім залізницею (ось чому й з'явилася вона тут одразу після навколостолітніх колій) відправляли до портової Одеси й звідти, уже суднами, далі — на експорт. А оскільки залізницю від Балти незабаром продовжили аж до Єлисаветграда (нині Кіровоград), то і до балтських ярмарків, і до постачання зерна на експорт тяжіють, прилучаються поселення з величезної степової території України. Розвиваються промисловість, ремесла у самій Балті: наприкінці XIX століття тут діяли десятки різноманітних заводів та фабрик. Населення міста за якихось чверть століття подвоїлося й сягнуло 25 тисяч осіб — у південних степах небагато було тоді таких поселень. До того ж, Балта приймала чимало приїжджого ділового й торговельного люду. Тутешні готелі мали назви, погодьтеся, «з претензіями»: «Петербург», «Берлін», «Пасаж»...

Не обминули Балту й революційні та воєнні буревії. Її бруківками не раз проїздили тоді усілякі правителі й отамани — від царя Миколи II до комбрига Григорія Котовського. А як настало відносне затишшя, Балта раптом перетворилася... на столицю. Новоутвореної Молдавської РСР. Перебування в цьому незвичному статусі аж чотири роки неабияк посприяло економічному та соціально-культурному розвитку міста: тут створюється низка нових виробництв, місто впорядковується — стають до ладу водопровід, медичні й освітні заклади, приміщення театру тощо...

...Такі ось віхи в історії міста над тихою Кодимою. У газетній публікації всі їх, зрозуміло, не перелічити. Насамкінець, однак, іше про одну: повернення до Балти

«Гостям завжди раді!».

Миколи Лукича Вербецького її мешканці теж вважають (не посміхайтесь скептично: один у полі, давно вже сказано, — не воїн) своєрідною віхою в літописі міста. Аргумент на підтвердження висувають доволі простий, проте вагомий: він надав другого дихання (а перше з початком так званих перебудовчих часів ледь не спинилося зовсім) низці традиційних балтських виробництв, забезпечив сотні й сотні людей добре оплачуваною роботою, відновив чимало соціальних благ, вагомо сприяє розбудові міста і, нарешті, успішно відроджує колись високий його імідж не тільки в Україні, а й за кордоном.

— Наша Балта ярмаркує на півсвіту, — вдоволено зазначив якийсь мер міста Всеволод Захаров.

Мав на увазі, безперечно, й широковідому «Ласуню» — Балтський молочноконсервний комбінат, чудову продукцію якого залюбки розкуповують у багатьох містах України, а симпатична корівка — емблема торгової марки — щовечора витанцює в рекламних роликах на екранах наших телевізорів. Та ще більше, «холдинг Вербецького», головне його підприємство — ТОВ «Балтська швейна фабрика». Якщо «Ласуню», хай і не під цією торговою маркою, знали й раніше завдяки продукції дитячого харчування, то фабрику, що шила військову форму, навіть прагнули особливо не афішувати — адже «стратегічний» об'єкт. Прийшли нові часи — специфічне держзамовлення скоротилося до мізеру, перебудуватися на нові вироби ніяк не вдавалося. До приходу на підприємство Вербецького.

То він і партнерів, які допомогли підняти з колін підприємство, модернізувати його цехи, знайшов, і ринки збуту. Одягом, пошитим балтськими майстринями, зацікавилися американська фірма «Харвер Бенорт», німецькі компанії «Саб» і «Ля ві». Свої фірмові магазини відкрили балтчани в Києві й Одесі... Шомісяця фабрика випускає понад 50 тисяч одиниць різноманітного одягу, високо поцінованого і вітчизняними, і зарубіжними шанувальниками моди. Є попит — є й перспектива: Вербецький і його команда замислюють відкрити виробничі філії в декількох сусідніх містах. Де не тільки шитимуть сучасний одяг, а й створять працівникам найсучасніші умови для роботи, побуту, відпочинку.

На фабриці тепер як? Ну, те, що солідна зарплата виплачується працівникам своєчасно і в повних обсягах, — само собою. А ще ж швачок, інженерно-технічний персонал, при їхній двозмінній роботі, на фабрику й по домівках безкоштовно розвозять комфортабельним транспортом, на підприємстві вони смакують, знову ж таки безкоштовно, обіди й вечері. Виникла в когось потреба перевірити стан здоров'я, підлікуватися — до послуг власна поліклініка, де теж не треба платити жодної копійки. Йдеш у відпустку — ось тобі дешева путівка до власного будинку відпочинку. Багато пільг, до речі, мають і ветерани-пенсіонери, яких налічується понад 400 осіб.

— Такий соціалізм нам тривалий час обіцяли, — напівжартома сказав один із ветеранів, якого зустрів у

фабричній поліклініці. — А Лукич узяв, та й побудував його для нас...

Сам Вербецький, утім, повсякчас дбаючи про соціальну захищеність людей, добре розуміє, що господарює в жорстких ринкових умовах. З метою забезпечення постійної фінансово-економічної та конкурентної спроможності свою діяльність не обмежив лише згаданою фабрикою, а створив своєрідний багатопрофільний холдинг. До нього увійшли будівельна компанія, ремонтно-транспортне підприємство, торговельна фірма «Балтайнтерсервіс», екологічна організація «Рідний край», сільськогосподарські підприємства «Ухожани» та «Волове». У кожного з них — свої завдання, а мета в усіх одна — діяти на благо Балти, району, області, країни. Доводять, скажімо, до пуття кинути в Балті «довгобуд», здали сотню з лишком квартир, будинок урочистих подій, взяли активну участь у спорудженні сучасного теледіалогового центру, ще низки об'єктів, що прикрасили місто. Багатомільйонні відрахування йдуть до місцевих та державних бюджетів, адже холдинг дедалі нарощує виробничі та фінансові потужності...

Одне слово, Балта, маючи, як і багато інших невеликих міст, безліч проблем, все ж не вихиває, а — живе. Бо зуміла, з допомогою отаких людей, як Микола Вербецький, повернути собі давню славу міста, що успішно працює та ярмаркує.

Георгій ВОРОТНЮК.

Балта
Одеської області.

Фото
Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО
і Олександра СЕРОГО.

Сірник під Мамаєм-2, або Історія одного економічного трюку

(Початок на 3-й стор.).

— Як відреагувало Міністерство економіки України на вашу антидемпінгову скаргу, бо, як мені відомо, згідно з законом вона мала б бути розглянута впродовж двох місяців? — цікавився в директора Рівненської сірникової фабрики.

— Рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі від 6 грудня 2002 року №АД-55/2002/52-66 на підставі нашої скарги порушено антидемпінгове розслідування стосовно імпорту в Україну сірників з Російської Федерації та Республіки Білорусь. Його

доручено Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України. У нашій скарзі та під час проведення Міністерством 28 лютого 2003 року слухань з цього питання було наведено переконливі факти і докази того, що мав місце демпінг. Про факт демпінгу свідчить і статистика митниці: по Росії він становив до 10, по Білорусі — до 50 відсотків. Додам, що не всі представники виробників Росії заявили про свою зацікавленість у провадженні антидемпінгового розслідування. Це стосується насамперед окремих

великих виробників, значні обсяги імпорту яких відіграють неабияку роль у поставці продукції за демпінговими цінами. Схоже, враховуючи ці обставини, Торговельне представництво РФ в Україні, аби захистити інтереси власних виробників, не надало достатньої інформації стосовно імпорту в Україну товару цих підприємств. До того ж зацікавлені представники країн—імпортерів сірників попросили відстрочку у термінах надання інформації та необхідних доказів Міністерству економіки України, хоча, на нашу думку,

тридцять днів, передбачених законом для надання такої інформації, цілком достатньо.

А далі Василь Тихончук зазначив таке.

— Все це дає підстави зробити припущення про зумисне затягування процедури антидемпінгового розслідування та подальшого введення відповідних заходів з боку представників Росії та Білорусі. Мета цього — зберегти ринок збуту сірників для власних національних виробників на території України, а відтак підтримати їх фінансове становище. Тим часом зволікання із розслідуван-

ням для нашого підприємства, як кажуть, «смерті подібне», бо може призвести до банкрутства через проблеми зі збутом сірників. А тому на підставі п. 7 ст. 14 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» ми наполягаємо на негайному введенні попередніх антидемпінгових заходів стосовно імпорту в Україну сірників з Росії та Білорусі. І сподіваємося, що Мінекономіки України доведе це розслідування до логічного завершення.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Дешево і на зло своєму

ПРОБЛЕМА

Мелітополь — єдине в Запорізькому регіоні місто, яке отримує дотацію із обласного бюджету. Сума дотації торік становила понад два мільйони гривень — це майже половина всього обсягу дотацій територіям області. А Мелітополь — великий центр машинобудування, харчової та легкої промисловості. Але вся біда в тому, що потужності 45 підприємств міста, що представляють його промисловий комплекс, сьогодні завантажені лише на 20—30 відсотків. Більшість мелітопольських заводів з такими обсягами виробництва просто збиткові. Із збитками завершив минулий рік і колектив ВАТ «Мелітопольпродмаш». Підприємство заборгувало і з виплати заробітної плати, і в місцевий бюджет. — Ми втрачаємо традиційні ринки збуту, де наша продукція вже добре зарекомендувала себе, — пояснив голова правління ВАТ «Мелітопольпродмаш» Ярослав ПИЖИНСЬКИЙ.

— Коментуючи підсумки саміту СНД, який нещодавно відбувся в Києві, Президент України казав про перспективи розвитку Співдружності, зокрема, про створення зони вільної торгівлі. Проте поки що просування нашої продукції на той самий російський ринок стає лише жорсткішим. Сусіди справді захищають свого вітчизняного виробника. Ми аж ніяк не в однакових умовах з російськими постачальниками аналогічної продукції. Цього року нам довелося докласти чимало зусиль, щоб лише частково відновити колишні обсяги продажу на російському ринку — сьогодні вже підписано низку контрактів на суму майже 500 тисяч доларів. Звичайно, цього недостатньо. Ринок Росії дуже великий. Тому ми маємо намір найближчим часом відкрити там свій філіал з тим, щоб взяти на себе всі процедури митного оформлення, налагодити сервісне обслуговування. Ми маємо підвести свою продукцію ближче до покупця й переконати його в тому, що вона, маючи близькі до західних аналогів технічні й споживацькі якості, значно дешевша, а отже, за співвідношенням ціна—якість вочевидь виграє.

Переконувати в цьому потенційних покупців його продукції «Мелітопольпродмашу» з року в рік важче. Та й не тільки йому, а практично кожному підприємству вітчизняного машинобудування. Продукція зарубіжних машинобудівників постійно оновлюється і вдосконалюється — впроваджуються нові технології, обладнання, яке дає змогу поліпшити не тільки дизайн виробів, а й їх якість. Чи можуть дозволити собі це сьогодні наші машинобудівники?

— Протягом останніх років ми не змогли ні парк верстатний поновити, ні впровадити те чи те нововведення, на яке звертають увагу наші замовники, — зазначив Ярослав Пижинський. — Немає обігових коштів... А система довгострокового кредитування під принятний відсоток у нас, як відомо, не працює. Саме довгострокового кредитування. Адже затрати на впровадження прогресивних розробок окупляться лише через 5—6 років. До того ж потрібна була б дослідницька база.

— Раніше на нашому підприємстві було спеціальне конструкторське

інських підприємств за кордон? Наприклад, пільгове кредитування підприємств-експортерів... До речі, допомогу їм могли б надати і наші посольства. Одне слово, потрібно щось змінювати. Інакше ми не розширюватимемо, а втрачатимемо ринки збуту з усіма наслідками, що випливають звідси. Для зменшення накладних витрат на основне виробництво нам уже довелося провести реструктуризацію — низку наших структурних підрозділів виділили в самостійні під-

Довідка

ВАТ «Мелітопольпродмаш» — один з найстаріших заводів машинобудівного комплексу України — проектує, виробляє, постачає і здає під ключ міні-цехи та повнокомплектні лінії для упаковки рідкої харчової продукції в скляні й ПЕТ-пляшки. Традиційні замовники продукції ВАТ «Мелітопольпродмаш» —провідні підприємства харчової промисловості України, Росії та інших країн СНД.

бюро, яке розробляло технологічне обладнання для підприємств харчової промисловості всього колишнього Союзу, — продовжував Ярослав Іванович. — Майже півтисячі спеціалістів із цього КБ були зайняті реалізацією солідної програми з використанням зарубіжних ліцензій. Тоді ми, наприклад, створили «Славутичу» для розливання пива технологічну лінію продуктивністю 48 тисяч пляшок за годину.

На жаль, свій досвід з виробництва аналогічного обладнання ми не змогли належним чином розвинути і просунути. Після приватизації пивзаводи та й усі великі підприємства нашої харчової промисловості стали власністю іноземних інвесторів. Природно, вони почали застосовувати імпортне обладнання. І цей ринок від нас потроху пішов.

Сьогодні колективу ВАТ «Мелітопольпродмаш» доведеться постійно доводити, що й він на щось здатний. Власне, такі закони ринкової економіки. Інших немає. Але чи завжди наші машинобудівники мають повну можливість виявити ті свої здібності?

— Нерідко ми програємо нашим конкурентам навіть через обмеження, які нам диктують, — поділився Я. Пижинський. — Ті самі італійці використовують усі форми реалізації

■ ■ ■

Після приватизації великі підприємства нашої харчової промисловості стали власністю іноземних інвесторів. Вони почали застосовувати імпортне обладнання. І цей ринок від нас потроху пішов

■

своєї продукції. Здають її в лізинг, продають у кредит тощо. А в нас така законодавча база, що ми нічого такого дозволити собі не можемо, бо, наприклад, вся валютна виручка має повернутися з-за кордону протягом 90 днів. Тобто ми самі заганаємо себе в глухий кут, із якого дедалі менше й менше виходів. Я вже не кажу про те, як у тій самій Італії стимулюють експорт своєї продукції. А чи є у нас держпрограма або якась система, що сприяла б просуванню товарів укра-

приємства. Колись у нас трудилося 4,5 тисячі осіб, а сьогодні — лише 500. Проте і для них портфель замовлень сформували поки що лише на першій квартал. Відновлюємо старі зв'язки. Нещодавно підписали непоганий контракт у Прибалтиці, є замовлення, як я вже казав, із Росії, вперше ми вийшли на Африканський континент.

■ ■ ■

Просування нашої продукції на той самий російський ринок стає лише жорсткішим

■

— А як наш, український ринок? — поцікавився я.

— Сьогодні ринок України, можна сказати, залишився незахищений, — поskarжився Ярослав Іванович. — Ми багато говоримо про внутрішній ринок, його розвиток, а на нього тим часом скидають усе те обладнання, що було у вжитку, яке демонтується у Польщі, Угорщині, Італії, Німеччині. Його ввозять практично без мита і збувають тут за цінами значно нижчими, ніж ми можемо запропонувати. Власне, та частина ринку, яку ми могли б успішно утримувати за собою, йде на колишнє обладнання іноземного виробництва. Наприклад, недавно в Німеччині близько 80 відсотків підприємств пивної галузі перейшли на нові технології. По суті, на цих підприємствах повністю замінили обладнання. Де воно? В Україні, частково — в Росії. Тобто все те європейське сміття йде до нас.

Чи не правда, знайома ситуація? Зовсім недавно те саме відбувалося й на нашому автомобільному ринку.

Український ринок харчової промисловості не менш привабливий. Галузь непогано розвивається. Потенціал у неї величезний. Адже необхідну базу для переробки сільгосппродукції ми так і не створили. Здавалося б, ось він — час «ч» для «Мелітопольпродмашу». Проте...

А бажаної налагодити на території України спільне виробництво сучаснішого обладнання для нашої харчової промисло-

вості щось не спостерігається. Та це й зрозуміло. Куди потім подіти те, що вже демонтували у себе? Утилізувати? Але це обладнання поки що має попит в Україні, і митниця там дає добро...

— Спільне виробництво готової продукції на своїй території необхідно стимулювати, — переконаний Я. Пижинський. — Ми ж не створили ніяких умов, щоб зацікавити в цьому потенційних партнерів. Для підвищення якості продукції, яку випускає нині наше підприємство, краще використовувати зарубіжну електроніку, їх нові системи управління і контролю. Та ось парадокс: мито на ввезення готового виробу в 15—20 разів нижче, ніж на ввезення комплектуючих для його виготовлення. Ніби спеціально все робиться для того, щоб виробляти в Україні готову продукцію, в якій мають потребу наші споживачі, було недоцільно.

Може, нам уже нічого не треба виробляти? Залишимося постачальниками сировини й покупцями виготовленої з неї за кордоном продукції. Нам все привезуть, усім забезпечать? Це дуже небезпечна тенденція. Якщо на наш ринок завозять імпортне обладнання, вітчизняного виробника його аналогів ізолюють, а той, хто закупив це обладнання, потрапляє в технічну залежність від його виробників.

— Справді, така тенденція є, — погодився Ярослав Іванович. — Не можна сказати, що наше обладнання не має попиту в Україні. Проте обсяги його продажу аж ніяк не відповідають потребам українського ринку харчової промисловості. Свого часу мені це підтвердили і в Міністерстві промполітики, де дозволили нашим конкурентам ввезти в Україну аналогічної продукції на 50 мільйонів доларів. А ми сьогодні забезпечені замовленнями всього лише на три мільйони гривень. Чи потрібні коментарі?

У жовтні минулого року в Мелітополі відбулося спільне засідання колегій Запорізької облдержадміністрації та Мінпромполітики, на якому йшлося саме про розвиток внутрішнього ринку й забезпечення стабільної роботи мелітопольських підприємств. Схоже, всі рішення, які тоді приймалися, так і залишилися рішеннями.

— На жаль, жодне з них поки що не виконане, — підтвердив керівник «Мелітопольпродмашу».

— Очевидно, виконувати їх уряду Януковича.

Коли цей матеріал готувався до друку, стало відомо, що Прем'єр-міністр Віктор Янукович підтримував ініціативу Запорізької області щодо стимулювання розвитку внутрішнього ринку і дав доручення приступити до реалізації комплексної програми, яку облдержадміністрація розробила в Мелітополі спільно з Міністерством промполітики.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

ПРИЗОВНА КАМПАНІЯ

Розважається і радіє, але не весь народ

Триває черговий призов громадян на строкову військову службу.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У контексті скорочення чисельності нашої армії поголеними потилицями та кирзовими чобітьми військкомати ошасливають не всіх юнаків, які досягли призовного віку. Як зазначив начальник Генерального штабу ЗС України генерал-полковник Олександр Затинайко, «важливо не допустити направлення у війська хворих юнаків і призовників з низькими морально-діловими якостями».

Із мобілізаційних списків викреслюють прізвища юнаків, котрі мають 5-й і 4-й ступінь обмежень у здоров'ї (спеціальна медична градація для юнаків), а також тих, хто має судимість, попри те, відбували вони покарання чи ні. Проте дефіциту в новобранцях наша армія не відчуває. Є кого брати. Щоправда, ось моральні якості та освіта призовного контингенту залишають бажати кращого. На думку військових, патріотичне виховання молоді потерпає, початкової військової підготовки практично немає, отож і йдуть служити ті, хто не може відхреститися від виконання «громадянського обов'язку», тобто хлопці з малозабезпечених сімей, сироти, хлопці із сільських районів.

Уже давно не таємниця, що українська армія за своїм соціальним складом та рівнем освіти особового складу поступово перетворюється на робітничо-селянську. Така ситуація, вважають ті, хто відповідає за призов, склалася через недосконалість чинного законодавства, згідно з яким кращі призовні ресурси ухилиються від виконання конституційного обов'язку. Надто вже багато пільг у новобранців.

Утім, сьогодні перед військовими комісаріатами не стоїть проблема доставити призовника на збірний пункт будь-що. Тому «несвідомий елемент» мобілізаційне управління цікавить остільки, оскільки... Та й кількість тих, хто ухилиється від служби, останнім часом різко скоротилася. Мабуть, бігати від військкоматів стало нецікаво.

Ольга ВАУЛІНА.

ПАМ'ЯТЬ

Два ордени від двох президентів

Кривавий бій за визволення Риги колишній 18-річний кулеметник Іван Закорко й сьогодні пам'ятає до найменших подробиць.

Іхній роті, яка перебувала на вістрі атаки і вже втратила в бою більш як половину особового складу, несила вже була продовжувати наступ, і бійці змушені були залаяти. Та не встигли окопатися, як німці кинули в контрнаступ цілий батальйон.

— Тепер, синку, вся надія на тебе, — підповз до нього стікаючий кров'ю комроти. — Наказую: не жаліти куль і... вижити! Обов'язково вижити! Інакше загине вся рота.

Молодий кулеметник виконав командирський наказ. Двічі поранений, він більш як півгодини стримував вогнем атаки фашистів, доки на допомогу не приспіли піхотинці. Саме тоді й влучила в нього третя ворожа куля, і він знепритомнів. Потім були довгі місяці госпіталю, де й знайшла звістка: за той пам'ятний бій Івана Закорка було нагороджено одразу двома бойовими відзнаками — медаллю «За відвагу» і орденом Слави III ступеня. Медаль вручили на місці, а орден а ні — певно, десь загубився в штабах.

Відтоді збігли десятиріччя. Після війни герой-кулеметник закінчив Читинське танкове училище, майже чверть віку служив у Збройних Силах. Нині на пенсії, живе у рідній Нижній Сироватці, звідки й покликала його колись у дорогу страшна війна.

Та загублена в буремні роки нагорода знайшла-таки свого героя. Нещодавно орден Слави з відповідними документами прислав ветеранові Івану Романовичу Закорку Президент Росії Володимир Путін. Ця приємна подія збіглася з іншою: указом Президента України Леоніда Кучми ветерану вручено ще одну нагороду — орден Богдана Хмельницького.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Про загальні збори акціонерів АKB «Прем'єрбанк»

Повідомляємо, що відповідно до ст. 43, 45 Закону України «Про господарські товариства» і п. п. 8.8, 8.27.6 Статуту банку Правлінням АKB «Прем'єрбанк» прийняте рішення (протокол № 159 від 20.03.2003 р.) про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 23 травня 2003 року о 14.00 за адресою: 49000, місто Дніпропетровськ, вул. Мечнікова, 18.

Початок реєстрації учасників зборів о 13.00.

Порядок денний:

Звіт Правління АKB «Прем'єрбанк» про результати діяльності банку у 2002 році та перспективи розвитку.

Звіт Ревізійної комісії про результати діяльності банку в 2002 році.

Затвердження річних результатів діяльності банку, звіту Ревізійної комісії.

Розподіл прибутку, отриманого банком у 2002 році.

Про внесення змін та доповнень до Статуту АKB «Прем'єрбанк».

Про затвердження внутрішніх положень банку.

Про затвердження умов договору на ведення реєстру власників іменних цінних паперів з реєстратором ТОВ «Реєстраторська компанія «Варіант».

Для участі у загальних зборах Вам необхідно мати при собі: Паспорт чи документ, який посвідчує особу акціонера (або його представника).

Довіреність на право участі та голосування на загальних зборах для представників акціонерів (юридичних та фізичних осіб), посвідчену печаткою юридичної особи або реєстратором.

Телефони для довідок: приймальня: (056) 770-44-00, 370-34-37; 770-44-50, 770-44-21.

Правління АKB «Прем'єрбанк»
Лицензія № 160 от 05.01.2002 г.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) ухвалою від 13.03.2003 р. порушив справу № 7/11 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Телеком-нефтепродукт» (40000, м. Суми, вул. Шевченка, 5; п/р 2600200 459001 в філії АKB «Надра» Сумське РУ «Слобожанщина», МФО 337535, код за ЄДРПОУ 30134182).

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 р. (адреса: 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25, 4-й поверх).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственный суд Луганской области, 91000, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а) Постановлением от 20.03.2003 г. № 10/496 признал банкротом ДП «Металлик» ОАО ТЗГО, 94091, г. Теплогорск Луганской обл., ул. Енисейская, 12, р/с 2600630120868 в отделении ПИБ г. Стаханова, код 25361207, МФО 304353. Открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатором назначен — Кабанец Владимир Яковлевич.

Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации объявления по адресу: г. Теплогорск, ул. Енисейская, 12, по тел. 6-46-33; факс 6-46-18.

Господарський суд Запорізької області (м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) за заявою Гуляйпільського районного колективного підприємства по агропромислому будівництву «Райагробуд» порушив провадження у справі №20/35 про банкрутство Гуляйпільського районного колективного підприємства по агропромислому будівництву «Райагробуд» (70200, Запорізька обл., м. Гуляйполе, вул. Шевченко 189, ОКПО 03584473, р/р 26005220725099 ЗРУ КБ «Приватбанк» м. Запоріжжя. Розпорядником майна призначено Зінченко Юрія Олексійовича (70200, Запорізька обл., м. Гуляйполе, вул. Спартаківська, 8) ліцензія №047661 від 17.08.2001 р. Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Відкрите акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Житомиробленерго»

ідентифікаційний код 22048622, 10014, м. Житомир, вул. Пушкінська, 32/8. Оголошення про проведення тендеру з впровадження програмного забезпечення фінансово-економічної діяльності районів електромереж було опубліковане у газеті «Голос України» від 06 березня 2003 року № 43.

Дата акцепту тендерної пропозиції — 03 квітня 2003 року. Вартість договору про виконання робіт (з урахуванням ПДВ) 898846 (вісімсот дев'яносто вісім тисяч вісімсот сорок шість) грн. 51 коп. Переможцем визнано товариство з обмеженою відповідальністю «ЕнТехЕко», ідентифікаційний код 23754598, 61022, м. Харків, вул. Бориса Чичібабіна, 2, телефон (0572) 196-833.

ПП «Промторгекспорт»

(ідентифікаційний код 30973198), зареєстроване Дніпровською РДА м. Києва 12 травня 2000 року за номером 04727, повідомляє про свою ліквідацію в зв'язку з рішенням Господарського суду м. Києва № 21/260 від 14.03.2003 року.

ПП «ЧАРІС» (код ЄДРПОУ 31022731)

повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: Києво-Святошинський район, м. Боярка, вул. Самойленка, 37, тел. (04498) 4-48-11.

ЗАТ «Холдингова компанія «ЕНСО ГРУП» повідомляє

Загальні збори акціонерів закритого акціонерного товариства «Холдингова компанія «ЕНСО ГРУП» відбудуться 26 травня 2003 року о 17 годині у приміщенні актового залу за адресою: 08700, Київська область, місто Обухів, вулиця Промислова, 9.

Реєстрація акціонерів відбудеться з 15 до 17 години 26 травня 2003 року.

Порядок денний:

1. Про приєднання до ЗАТ «Холдингова компанія «ЕНСО ГРУП» товариства з обмеженою відповідальністю «Джі Ел груп».

2. Про продовження повноважень органів управління Товариства та посадових осіб ЗАТ «Холдингова компанія «ЕНСО ГРУП».

3. Про подальшу діяльність закритого акціонерного товариства «Холдингова компанія «ЕНСО ГРУП» у 2003 році.

4. Про додатковий випуск акцій Товариства.

Подання пропозицій про внесення змін та доповнень до порядку денного за адресою: 08700, Київська область, місто Обухів, вулиця Промислова, 9. Акціонерам надати документи, що засвідчують їх особи або представників.

Телефон для довідок: 201-08-95.

Мелітопольська об'єднана державна податкова інспекція Запорізької області повідомляє про відкриття ліквідаційної процедури відносно:

Приватного підприємства «Конто» (72312, м. Мелітополь, вул. Краснофлотська, 113-А; код ЄДРПОУ 22161991) визнаного банкрутом 12.03.2003 постановою господарського суду Запорізької області у справі № 20/28.

Ліквідатором банкрута призначена Мелітопольська об'єднана державна податкова інспекція (72312, м. Мелітополь, Запорізької області, вул. Кірова, 31).

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) постановою № 5591-7/219 від 17.02.03 року визнав Товариство з обмеженою відповідальністю виробничо-заготівельне підприємство «Екологія» (40022, м. Суми, вул. І-ша Залізнична, 2; п/р 2600216000277 в СФ АKB «Правекс-Банк», МФО 337858; код за ЄДРПОУ 30452275) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 р. (адреса: 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25, 4-й поверх).

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жильянская, 58-б) постановою від 06.03.2003 по справі № 234/26-2002 визнав банкрутом Мирчанський завод скловиробів «Кристал» (Київська обл., Бородянский р-н, с. Мирча, вул. Петровського, 1, код 13722574) та відкрита ліквідаційна процедура. Оголошується конкурс на продаж цілісного майнового комплексу за початковою вартістю 150 000 грн. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дяченка Сергія Вікторовича (Ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.) 01030, м. Київ, а/с 103, тел. 236-11-17.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) порушив справу № 4/263 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія «Агросервіс», Код ЄДРПОУ 23626771, 54046, м. Миколаїв, вул. 116 дивізії, 1, п. р. 26005226428001 в МФ ЗАТ КБ «ПриватБанк», МФО 326610.

Розпорядник майна Білик Сергій Іванович, ліцензія Мінекономіки України № 419460 від 12.11.2002 р., 54017, м. Миколаїв, пр. Леніна, 67, т. (0512) 50-04-30, факс 50-00-82.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбішева, 1а) порушив справу № 526/10/03 про бакрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Криворізьке будівельно-монтажне управління по газифікації» (м. Кривий Ріг, вул. Урицького 9, р/р № 26000153262001 в Криворізькій філії ПриватБанк, МФО 305750, код ЄДРПОУ 03329746). Розпорядником майна призначено Цибульського Ю. О. (ліцензія АА № 047623, 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна, 1).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Благодійна організація «Благість»

св. № 0810-2002, здійснює благодійну діяльність, яка спрямована на надання матеріальної допомоги незахищеним верствам населення, взаємодіє з благодійними організаціями та іншими установами, з метою сприяння програм соціального захисту населення.

Будемо щиро вдячні за допомогу та сприяння. Розрахунковий рахунок № 26006031641001 в АKB «Інтербанк» м. Києва, МФО 300216. Тел. 248-03-34.

Регіональне Агентство

з питань банкрутства в Дніпропетровській обл. (Організатор конкурсу) проводить повторний конкурс з продажу майна підприємства–боржника — ВАТ «Склобудкерамік»

(справа № 526/2/124»/99). Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 1 — комплекс будівель та споруд, які входять до складу скляного цеху: будівля головного корпусу, будівля шістовочного відділення, будівля нічного відділення, мостіння, трансформаторна підстанція та трансформатор, очисні споруди, ворота, огорожа, будівля прохідної, будівля ГРП, які розташовані за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Канатна, 126. Початкова ціна об'єкту продажу складає 429379,00 (чотириста двадцять дев'ять тисяч триста сімдесят дев'ять) грн. в т. ч. ПДВ — 71563,17 грн.; Фіксовані умови конкурсу: 1) придбання єдиним комплексом інвентарних об'єктів, що належать ВАТ «Склобудкерамік»; 2) оплата вартості майна протягом 10 днів з дати підписання протоколу засідання конкурсної комісії; 3) підписання договору купівлі-продажу на протязі 10 днів після отримання оплати на рахунок ВАТ «Склобудкерамік»; 4) надання документів, що підтверджують можливість сплати за придбане майно (витяг з банківського рахунку про наявність грошових коштів, баланс підприємства, банківська гарантія або інше); 5) збереження 70% робочих місць для робітників, які на теперішній час працюють у скляному цеху; 6) сплата вартості нотаріальних послуг та оплата до Пенсійного фонду України. Гарантійні внески учасників конкурсу (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників конкурсу — 17 грн. перераховується на рахунок Організатора конкурсу: п/р № 26007006610000 в ДФ АКІБ УкрСіб-банку, МФО 306856, код ЗКПО 31540566 до 05.05.2003 р. включно. Заявки на участь в конкурсі та конкурсні пропозиції приймаються до 05.05.2003 р.; за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 7, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних та святкових днів). З питань ознайомлення з об'єктом та оформлення участі в конкурсі звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Конкурс відбудеться 08.05.2003 р. о 12.00 за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 7.

Результати конкурсу оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 20 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Закрите акціонерне товариство «Українська медіа корпорація»

Оголошує про проведення Загальних зборів акціонерів, які відбудуться 26 травня 2003 року об 11.00 годині, за адресою: м. Київ, вул. Фрунзе, 104.

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2002 р.

2. Про порядок розподілу прибутку, за підсумками роботи за 2002 р.

3. Про строк виплати акціонерам розподіленого прибутку.

4. Про затвердження персонального складу Спостережної ради.

5. Про затвердження внутрішніх документів Товариства.

6. Про внесення змін і доповнень до установчих документів Товариства.

Реєстрація акціонерів 26 травня з 10.00 години за місцем проведення Загальних зборів.

Президент.

АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ БОРГІВ ТА БАНКРУТСТВА

Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462-72-11, 462-72-05, www. debts. com. ua

До відома громадськості — ТОВ «Енергоцентр» (40004, Україна, м. Суми, вул. Соборна, буд. 29-Д, т/ф 8 (0542) 22-53-91) подало до Національної комісії регулювання електроенергетики України заяву про видачу ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом на території України.

ТОВ «НАІРА»(ідентифікаційний код 31839006), зареєстроване Печерською районною у місті Києві державною адміністрацією від 16.01.2002 р. № 30472, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця по тел.: 248-08-26. Або за адресою: м. Київ, вул. Остапа Вишні, 7.

В інформації про публічні торги Філії Агенства з питань банкрутства у Львівській області, опублікованій у газеті «Голос України» № 62 (3062) від 1.04.03 р., дату проведення торгів слід читати: 06.05.2003 р. об 11 год. 30 хв. і далі за текстом:

Постановою господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) від 28.02.03 р. по справі № 19/26 визнано банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Фірма «Моріс» (69057, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 156, ЄДРПОУ 30744495, розрахунковий рахунок 26000301301483 у Орджонікідзевському відділенні ПІБ України, м. Запоріжжя, МФО 313333) та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором банкрута призначена Державна податкова інспекція у Орджонікідзевському районі м. Запоріжжя (69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 14).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) від 28.02.03 р. по справі № 19/25 визнано банкрутом приватне підприємство «Нур» (69035, Запоріжжя, вул. Нахімова, 1а, ЄДРПОУ 30473253, розрахунковий рахунок 260033000173 у Запорізькому обласному управлінні Ощадбанку України, МФО 313957) та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором банкрута призначена Державна податкова інспекція у Орджонікідзевському районі м. Запоріжжя (69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 14).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Правління

Відкритого акціонерного товариства «Об'єднаний комерційний банк»

повідомляє про проведення Загальних Зборів акціонерів банку, які відбудуться 27 травня 2003 року о 15 годині за адресою: м. Сімферополь, вул. К. Лібкнехта, 5.

Порядок денний:

1. Звіт Правління банку про результати діяльності банку у 2002 році і основні напрямки діяльності банку на 2003 рік.

2. Зтвердження фінансового річного звіту, балансу та розподілу прибутку банку за 2002 рік.

3. Звіт Спостережної Ради банку про роботу у 2002 році.

4. Звіт ревізійної комісії за 2002 рік.

5. Про форму випуску акцій банку.

Реєстрація акціонерів з 14.30 до 15 годин.

Для участі у Зборах необхідно мати:

•документ, що посвідчує особу;

•довіреність на право участі у Зборах (для представників акціонерів).

Телефон для довідок: (0652) 254-666.

ОГОЛОШЕННЯ

ДІОНОРМ - ПЕРЕШКОДА АТЕРОСКЛЕРОЗУ

Атеросклероз - хронічне захворювання артерій, на сьогоднішній день найпоширеніша недуга на планеті й у XXI столітті кількість страждаючих від нього буде зростати. Незамінним фітопрепаратом для профілактики та лікування атеросклерозу є новий вітчизняний препарат ДІОНОРМ.

ДІОНОРМ - знижує рівень холестерину в крові, робить більш еластичними стінки судин, знижує згортання крові і небезпеку виникнення тромбів. Регулює артеріальний тиск, поліпшує зір, позитивно впливає на роботу ендокринної системи організму, особливо статевих залоз, на функцію печінки, шлунково-кишкового тракту, нормалізує рівень цукру в крові. Володіє сильним протизапальним, протипухлинним і радіопротекторним ефектом, захищає кісткову тканину, запобігаючи остеопороз, а по силі заспокійливої дії перевершує валеріану.

ДІОНОРМ повністю позбавлений побічних ефектів, характерних для хімпрепаратів.

Запрошуємо до співробітництва представників в інших містах і регіонах України. Наша адреса: 03113 Київ, вул. Лагерна, 36, салон-магазин "Мир екологии"; телефони - (044) 455-6543, 455-6544. Консультації лікарів-спеціалістів по телефону - 536-1311.

Висновок ДС-ЕЕ МОЗ України № 05.03.02 - 04/8010 від 04.03.2003р.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушено справу № 8/64-Б про банкрутство приватного підприємства «Хі-текс» (30000, Хмельницька область, Славутський район, с. Вачів, р/р 26003301260456 в Славутському відділенні Промінвестбанку, МФО 315472 ЄДРПОУ 00291670).

Розпорядником майна призначено Коршука Леоніда Андрійовича (м. Шепетівка, вул. Поліщинська, 125, ліцензія № 24 від 15.08.2000 р.)

Письмові заяви кредиторів та можливих санаторів направляти в місячний термін з дня публікації, до господарського суду та розпорядника майна.

АТ «Ефект»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 22 травня 2003 року об 16.00 у приміщенні актового залу АТ «Ефект» за адресою: м. Харків, вул. Георгіївська, 10.

Порядок денний:

- Звіт дирекції про результати фінансово-господарської діяльності АТ «Ефект» у 2002 р.
  - Звіт ревізійної комісії.
  - Затвердження списання дебіторської заборгованості АТ.
  - Про переобрання членів Ревізійної комісії.
  - Різне.
- Для участі в зборах при собі мати документ, який посвідчує особу.
- Телефон для довідок: (0572) 27-98-59.**

23 мая 2003 года в 12.00 состоится общее собрание акционеров ЗАО «РТИ» по адресу: г. Горловка Донецкой области ул. Горловской дивизии, 62.

Повестка дня:

- Доизбрание одного члена ревизионной комиссии.
- Отчет и выборы наблюдательного Совета.

ЗАТ «Стелс-Сервіс» (код ЄДРПОУ 24919765) повідомляє про ліквідацію спільної діяльності по договору від 14.07.97 р.

Всі претензії приймаються за адресою: м. Київ, вул. Березнева, 10, тел.566-28-83.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) визнано банкрутом Спільне Українсько-Руминське підприємство «Ест-Трейдінг Компані» та відкрито ліквідаційну процедуру по справі № Б26/175/02 (юридична адреса: 50002, м. Кривий Ріг, вул. Кобилянського, 219, фактична адреса: 50002, м. Кривий Ріг, пр. Карла Маркса, 49, р/р 260086 в КФ АППБ «Аваль» м. Кривий Ріг, МФО 306748, КОД ЗКПО 19363254).

Ліквідатором призначено Годлевську Юлію Кимівну, ліцензія АА № 249960, тел/факс (0564) 72-86-27.

Державний комітет ядерного регулювання України

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад в підрозділах центрального апарату Комітету та його територіальних підрозділах:

- начальників відділів,
- головних спеціалістів,
- головного спеціаліста-ревізора,
- головного спеціаліста відділу регулювання радіаційної безпеки,
- провідних спеціалістів
- головних спеціалістів — державних інспекторів,
- провідних спеціалістів — державних інспекторів,
- головних спеціалістів — державних інспекторів на майданчиках АЕС.
- провідних спеціалістів — державних інспекторів на майданчиках АЕС.

Інформація про вакантні посади, кваліфікаційні вимоги та перелік питань для перевірки знань при проведенні конкурсу публікуються в глобальній мережі Internet (на сайті Держатомрегулювання України — www.snrcu.gov.ua).

З вимогами до конкурсанти можна ознайомитися при поданні документів.

Контактний телефон: 254-34-28.

Заяви приймаються постійно за адресою: 01011, м. Київ-11, вул. Арсенальна, 9/11, кімн. 508 (ст. м. «Печерська»).

СИТУАЦІЯ

Назва однакова, а якість?

Українська горілчана компанія «Nemiroff» заявила про факти недобросовісної конкуренції з боку шести українських виробників горілчаної продукції. Нині справу розглядає Антимонопольний комітет України.

Фірмовий напій «Українська медова з перцем» придумали фахівці «Nemiroff». Завдяки оригінальній рецептурі їм удалося поєднати, на перший погляд, несумісні продукти — солодкий мед та гіркий перець. Проте віднедавна на вітчизняних прилавках з'явилися спиртні напої з аналогічною назвою. На переконання президента компанії «Nemiroff» Якова Грібова, це шкодить іміджу товару і вводить споживача в оману. Йому пропонують різні імітації, які, як відомо, завжди гірші за оригінал. До того ж недобросовісні виробники фактично прийшли на готове, використовуючи вже «розкручену» назву. Як стверджують представники «Nemiroff», завдяки їм горілка з такою назвою вже відома в більш як 100 країнах світу.

Конкуренти намагаються скористатися тим, що «Українську медову з перцем» не зареєстровано в Україні як товарний знак. Хоча виробники й мають патент на оригінальність рецептури, на промислові зразки, комплекти етикеток, отримано свідоцтво на знак для товарів та послуг. Після вивчення АМК цього питання, очікується, розпочнеться розслідування, яке має привести до заборони використання цієї назви на території України.

Порушено також відповідну статтю (недобросовісна конкуренція) Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року (до цієї Конвенції Україна приєдналася ще у складі РСР). І ось тепер, на порозі вступу до СОТ (Світової організації торгівлі), порушуються норми міжнародного права, що може негативно позначитися на іміджі України.

«Nemiroff» пропонує дивитися на ситуацію, що склалася, ширше, ніж на звичайний конфлікт виробників навколо «медової з перцем». Ця проблема, на думку, керівництва компанії, ілюструє невирішені державою питання, які, у свою чергу, можуть стати перешкодою вступу до міжнародних інституцій.

Україна — на шляху до вступу світового співтовариства і кожен, хто працює на її території, повинен відчувати себе захищеним. А це можливо тільки за умови забезпечення з боку держави дотримання прав інтелектуальної власності.

Надія ТЕРНОПІЛЬСЬКА.

Згідно з рішенням Господарського Суду м. Києва № 6/218 від 03.04.03 р. скасовується державна реєстрація товариства з обмеженою відповідальністю «АВВАНТ» (Код 31305732).

Інформація про пред'явлення позову до емітента на суму, яка перевищує 10 % статутного фонду емітента ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АДРЕМ»

27 грудня 2002 року Господарським судом м. Києва порушено справу № 4/35 за позовом ТОВ «ТЕКТ-РІЕЛТІ» до ЗАТ «Адрем» в сумі 153024 грн.00 коп., яка перевищує 10 % статутного капіталу.

Кредитор ТОВ «ТЕКТ-РІЕЛТІ».

ТОВ «Торгівельно-промислова фірма «САН-СІН»,

адреса: м. Київ, вул. Січневого повстання, 21, кор. 19, код ЄДРПОУ 14297334 повідомляє про втрату оригіналу довідки 4-ОПП, виданою Печерською ДПІ в м. Києві.

Ліквідується товариство з обмеженою відповідальністю «Ділас». ОКПО: 24908266, зареєстроване рішенням Заводської районної адміністрації в місті Запоріжжі за № 648 від 04 червня 1997 року. Юридична адреса підприємства: 330063, м. Запоріжжя, пр. Леніна 29/17.

І аутсайдери не дрімують

■ Футбол

Чемпіонат країни. Вища ліга. 19-й тур.
«Ворскла» — «Карпати». 3:0. 7 000 глядачів. Голи: Мозес, 22, Шевцов, 47, Керимов, 60. На 81-й хвилині з поля вилучено львів'янина Нелепу (удар суперника рукою).
«Кривбас» — «Оболонь». 1:0. 7 500. Римшин, 25.
«Волинь» — «Поліграфтехніка». 1:0. 3 000. Сачко, 75.
«Динамо» — «Металург» Д. 2:0. 5 000. Шацьких, 7, 79.
«Шахтар» — «Ілчівець». 4:2. 12 000. Тимошук, 13, Йованович, 49, Белік, 60, 83 — Полішук, 18, Русановський, 25.
«Металург» Зп — «Чорноморець». 1:2. 4 500. Бошняк, 69 — Кирлик, 15, 22.
«Таврія» — «Дніпро». 3:2. 6 000. Гайдаш, 21, 31, 36 — Ротань, 17, Венглинський, 53.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	15	2	2	38—16	47
Динамо	13	4	2	40—11	43
Дніпро	12	3	4	29—15	39
Арсенал	11	4	3	40—15	37
Металург Д	11	4	4	27—16	37
Волинь	9	2	8	25—29	29
Таврія	7	2	10	22—31	23
Кривбас	5	7	7	15—19	22
Оболонь	5	5	9	17—22	20
Олександрія	4	8	7	18—25	20
Ілчівець	5	4	10	23—29	19
Металіст	5	4	9	11—23	19
Карпати	4	6	9	17—24	18
Чорноморець	5	2	12	15—29	17
Ворскла	5	2	12	13—31	17
Металург Зп	3	5	11	12—27	14

— Після несподіваної поразки в Сімферополі «Дніпро», либонь, уже не наздожене лідерів, — **прокоментував для «Голосу України» події туру заслужений майстер спорту Олег БЛОХІН.** — Динамівці і «Шахтар» ведуть поки що заочну боротьбу за чемпіонство, сподіваючись, що хтось із них спіткнеться. Цього не сталося в нинішньому турі. Однак очки обом клубам дісталися не за гарні очі. «Шахтар» удама добряче намучився з маріупольцями, доки зламав опір суперника. Відчайдушно

чинили спротив «Динамо» донецькі «металурги» і за рахунку 0:1 навіть мали можливість зрівняти шанси. Тоді все могло розгортатися за зовсім іншим сценарієм. Але «Динамо», зрештою, заслужено переграло гостей за всіма статтями.

Тепер про суперечку за «бронзу». Гадаю, вона стане ще гострішою. Претендентів, як на мене, тут троє — «Дніпро», «Арсенал» і донецький «Металург». Та й шанси в них рівні.

Привернули до себе увагу й аутсайдери. Після приходу до клубу Семена Альтмана поступово набирає темпу «Чорноморець». Для одеситів дуже важливо, що вони відібрали очки не аби в когось, а в одного зі своїх конкурентів за місце під сонцем. І «Ворскла» вдома не дрімала, а надпереконливо й результативно переграла «Карпати». Тепер львів'яни опинилися над самою пірвою.

Лише результати

Першість країни. Перша ліга. 21-й тур. «Суми» — «Арсенал». 0:1. ФК «Красилів» — «Сокіл». 3:0. «Система-Борекс» — «Закарпаття». 0:0. ФК «Вінниця» — «Полісся». 0:0. ЦСКА — «Прикарпаття». 2:1. «Борисфен» — «Сталь». 1:0. «Карпати-2» — «Нафтовик». 1:1. «Шахтар-2» — «Динамо-2». 0:0. СК «Миколаїв» — «Зірка». 2:1. Лідирують: «Зірка», «Динамо-2» — по 39 очок, «Борисфен», «Сталь» — по 36, ФК «Миколаїв» — 34.

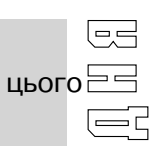
Прийматимемо відбірковий турнір

Згідно з рішенням УЄФА Україна стала господарем першого кваліфікаційного раунду чемпіонату Європи-2003/2004 (U-19). В одинадцятій відбірковій групі нашими суперниками будуть збірні Франції, Вірменії, Боснії та Герцеговини.

До 30 квітня буде сформовано остаточний календар турніру, котрий орієнтовно відбудеться з 29 вересня до 5 жовтня цього року. За підсумками змагання дві перші команди з кожної групи продовжать боротьбу та навесні наступного року посперечаються у другому кваліфікаційному раунді за вихід до фінальної частини.

Також досягнуто домовленості про те, що 6 і 8 травня у рамках підготовки до кваліфікаційного турніру українські футболісти проведуть дві товариські зустрічі з французами.

В. Б.

8 КВІТНЯ

Наукове товариство імені Тараса Шевченка почало видавати «Енциклопедію українознавства» (за кордоном). ■ 1971 р. У Лондоні відкрився І всесвітній конгрес циган. ■ 1973 р. Помер Пабло Пікассо.

ПЛАВАННЯ

Фото Андрія МАРІЄНКА (УНІАН).

У Харкові відбувся чемпіонат країни з плавання, в якому брали участь усі українські зірки.

На знімку: олімпійська та багаторазова чемпіонка світу Яна Клочкова зі своїм тренером Ніною Кожух під час перерви між запливами. На цих змаганнях Яна виграла шість золотих медалей.

ОСВІТА

Інтелект нації є кому примножувати

Нещодавно в Європейському університеті пройшла ІV всеукраїнська науково-практична конференція «Молодь, наука, освіта, культура і національна свідомість», яку організували Асоціація навчальних закладів України недержавної форми власності, Європейський університет та національний педагогічний університет ім. Драгоманова. У заході взяло участь понад 700 студентів та аспірантів зі ста вищих навчальних закладів України.

Відкрила конференцію перший проректор університету професор Зоя Тимошенко. За її словами, конференція показала не тільки дуже високу активність студентів та аспірантів, що само по собі просто вражає, бо сподівалися на участь 100—150 учасників, а й високий науковий рівень робіт, глибокий інтерес молоді до гуманітарних питань, їх небайдужість до проблем України і світу.

Конференція стала справжнім святом науки. Професори, наукові керівники вітали своїх студентів з першими успіхами в науці.

■ Спортивна гімнастика

Другі міжнародні змагання «Кубок Стелли Захарової». Київ. Палац спорту. 5—6 квітня. Головний суддя, олімпійський чемпіон Григорій Мисютін (Україна). Участь брали спортсмени Болгарії, Білорусі, Бразилії, Німеччини, Великої Британії, Канади, Бельгії, Малайзії, Китаю, Росії, Нідерландів, Угорщини, Чехії, Хорватії та України.

Чоловіки. Абсолютна першість. 1. Мезенцев. 2. В'яльцев (обидва — Україна). 3. Тихоновський (Росія). Команди. 1. Україна-1 (Мезенцев, Богоносюк, Ливочка, Ісаєв). 2. Україна-2. 3. Росія. **Окремі вправи. Бруси.** 1. Мезенцев. 2. Тихоновський. 3. Перешкура (Україна). **Попереचना.** 1. Гончаров (Україна). 2. Богоносюк. 3. Гамбухен (Німеччина). **Кільця.** 1. Мезенцев. 2. В'яльцев. 3. Валинчук (Білорусь). **Стрибок.** 1. Тихоновський. 2. Мезенцев. 3. Богоносюк. **Кінь.** 1. Котенко (Україна). 2. Баркалов (Росія). 3. Гідвегі (Угорщина). **Вільні вправи.** 1. Богоносюк. 2. Тихоновський. 3. Буряк (Україна). **Жінки. Абсолютна першість.** 1. Кваша (Україна). 2. Орлова (Росія). 3. Яроцька (Україна). **Команди.** 1. Україна-1 (Кваша, Яроцька, Тесленко, Ахуну).

аюає (Китай). **Вільні вправи.** 1. Крючкова (Росія). 2. Ахуну. 3. Кваша.

На снарядах господарі змагань, як бачимо, виявили негостинність. Але віддамо їм належне, вони виступили яскраво і переконливо. У скарбничці українських збірних найбільше призових місць: 12 перших, 8 других і 8 третіх. Але гості не образилися. Навпаки, вони дуже вдячні за теплий прийом і чудові умови. Учасники і тренери мешкали у класному готелі, споживали смачні страви, отримали сувеніри, а хто заслужив — ще й цінні подарунки. І все це за рахунок організаторів. А головне, молоді люди з різних країн посправжньому здружилися, багато спілкувалися. І це не дивно, бо серйозно захоплені однією справою — гімнастикою.

Аж не віриться, що ця тендітна жінка на власних плечах удруге поспіль виносить організацію таких

грандіозних змагань. Однак сумніваються лише ті, хто не знає Стеллу Захарову. Люди без характеру, сильної волі олімпійськими чемпіонами не стають. На все життя вони залишаються витривалими, закоханими у справу. Саме бійцівські якості, інакше не скажеш, дали змогу Стеллі Гергієвній щоразу долати чиновницьку орду, котра те й робить, що заважає. Пробилася вона до кабінетів керівників країни та столиці і, зрештою, здобула підтримку. А головне, пані Захарова зорганізувала велику команду, яка й допомагає втілювати задумане в життя. Нам дуже приємно, що до неї входить і «Голос України» — генеральний інформаційний спонсор турніру. Допомогу надали: Київська

міська держадміністрація (голова Олександр Омельченко), голова Держкомспорту Микола Костенко, компанії Utel, SAMSUNG Electronics в Україні, «Оболонь» та інші. Всі гуртом працюють на українську гімнастику, яка завдяки неабияким зусиллям повернулася до великих залів, на поміст. А дуже популярний турнір дедалі вище піднімає свою планку.

Як відзначила заслужений тренер України, колишня одеситка, а нині наставник збірної Росії **Марина Булашенко**, виступати саме на помості — зовсім інше сприйняття. І добре, що за таких чудових умов на найвищому рівні змагаються юні спортсмени з багатьох країн.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

МЕЦЕНАТИ

Під крило «Родини»

БАТ «Костопільський завод продтоварів», що випускає продукцію під торговою маркою «Родина», взяло під свою опіку жіночу футбольну команду «Родина». До неї входять вихованці Костопільського спортивного ліцею. А сам директор заводу Микола Кучерук, якому цими днями указом глави нашої держави присвоєно почесне звання «Заслужений працівник промисловості України», став ще й президентом цього спортивного клубу.

Незважаючи на юний вік, команда подає великі надії: перемогла в зональних змаганнях в Україні. «Костопільський завод продтоварів» не шкодує коштів на підтримку талантів.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДА**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (**on-line**) за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальності несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі і понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311064.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos